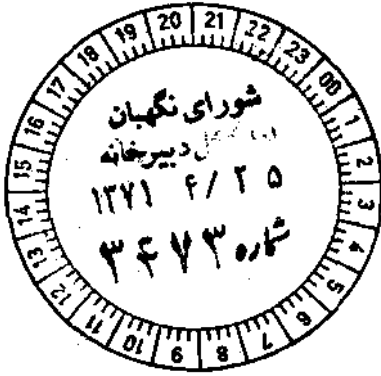

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری

لایحه «مجازات اسلامی-بمنش تعزیرات» که
در جلسه مورخ ۱۳۷۰/۱۱/۹ هیات وزیران به تصویب
رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی به پیوست
تقدیم می گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس جمهور

۱۵۶۸۹

۱۳۷۱ / ۴ / ۲۲

رونوشت :

- شورای نگهبان - دفتر ریاست قوه قضاییه- وزارت دادگستری
- دفتر رئیس جمهور - دفتر معاون اول رئیس جمهور-
- دفتر هیات دولت - اداره کل حقوقی .

جمهوری اسلامی ایران

نخستین مجلس شورای اسلامی

مقدمه توجیهی :

نظر به اینکه قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب سال ۱۳۶۲ بطور آزمایشی به تصویب رسیده و دوره مزبور به اتمام رسیده است لذا لایحه مجازات اسلامی (بخش تعزیرات) که با توجه به تجربیات حاصله اصلاح و تکمیل شده جهت سیر مراحل استصوابی تقدیم می گردد.

لایحه مجازات اسلامی (بخش تعزیرات)

فصل اول: در جرایم ضدامنیت داخلی و خارجی کشور

ماده ۱- هر کس با هر مرامی، دسته یا جمعیت یا شعبه جمعیتی بیش از دو نفر در داخل یا خارج کشور تحت هر اسم یا عنوانی تشکیل دهد یا اداره نماید که هدف آن برهم زدن امنیت کشور باشد و محارب شناخته نشود به حبس از سه ماه تا ده سال محکوم می شود.

ماده ۲- هر کس در یکی از دسته ها یا جمعیت ها یا شعب جمعیت های مذکور در ماده یک عضویت یابد به ۳ ماه تا ۵ سال حبس محکوم می گردد.

ماده ۳- هر کس علیه نظام جمهوری اسلامی ایران یا به نفع گروهها و سازمانهای مخالف نظام تبلیغ نماید به حبس از یک تا سه ماه محکوم خواهد شد.

ماده ۴- هر کس که نقشه ها یا اسراری را که راجع به سیاست داخلی یا خارجی کشور است عالماً به کسی که صلاحیت اطلاع بر آن را ندارد بدهد یا آنها را از نقشه ها یا اسرار و اطلاعات مزبور مطلع سازد یا بطور کلی مرتکب عملی شود که متضمن جاسوسی باشد نظریه کیفیات جرم به یک تا سه سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۵- هر کس به نفع یک دولت بیگانه و به ضرر دولت بیگانه دیگر در قلمرو ایران مرتکب یکی از جرایم جاسوسی شود به یک تا پنج سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۶- هر کس به قصد سرقت یا برداشتن نقشه یا کسب اطلاعی از اسرار سیاسی یا نظامی یا امنیتی به مواضع مربوط داخل شود و همچنین اشخاصی که بدون اجازه مامورین یا مقامات ذیصلاح در حال برداشتن نقشه یا فیلم یا عکس از استحکامات نظامی یا اماکن ممنوعه دستگیر شوند به شش ماه تا سه سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق یا به حبس تنها محکوم می شوند.

- ۲ -

ماده ۷- هر کس نیروهای رزمنده یا اشخاصی را که به نحوی در خدمت نیروهای مسلح هستند تحریک به عصیان بفرار، تسلیم یا عدم اجرای وظائف نظامی کند در صورتی که قصد براندازی حکومت یا شکست نیروهای خودی در مقابل دشمن را داشته باشد محارب محسوب می شود والا چنانچه اقدامات وی موثر واقع شود به حبس از ۲ تا ۱۰ سال و در غیر این صورت به ۶ ماه تا سه سال حبس محکوم می شود.

ماده ۸- هر کس با هدف برهم زدن امنیت کشور بهر وسیله اطلاعات طبقه بندی شده را با پوشش مسئولین نظام یا مامورین دولت یا به نحو دیگر جمع آوری کند چنانچه بخواهد آن را در اختیار دیگران که صلاحیت اطلاع یافتن بر آن را ندارند قرار دهد و موفق به انجام آن شود به حبس از ۲ تا ۱۰ سال و در غیر این صورت به حبس از ۱ تا ۷ سال محکوم می شود.

ماده ۹- هر کس داخل دستجات مفسدین یا اشخاصی که علیه امنیت داخلی یا خارجی کشور اقدام می کنند بوده و ریاست یا مرکزیتی نداشته باشند و قبل از تعقیب به مامورین دولتی قصد جنایت و اسامی اشخاصی را که در فتنه و فساد دخیل بوده اند اطلاع دهد از مجازات معاف خواهد بود همچنین در صورتی که بعد از شروع به تعقیب با مامورین دولتی همکاری موثری را بعمل آورند.

افراد فوق اگر شخصاً مرتکب جرم دیگری شده باشند فقط به مجازات آن جرم محکوم خواهند شد.

فصل دوم: دراهانت به مقدسات مذهبی و سوء قصد به مقامات داخلی

ماده ۱۰- هر کس به مقدسات دینی هر یک از ادیان الهی اهانت نماید چنانچه مشمول حکم ساب النبی نباشد به حبس از یک ماه تا دو سال یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می شود.

- ۲ -

ماده ۱۱ - هر کس با نیت فساد و مقابله با حکومت ، بجان رهبر یا رئیس جمهور سوء قصد نماید و پس از شروع به عملی که خارج از اراده مرتکب است بلااثر بماند به ۳ تا ۱۵ سال حبس محکوم می شود .

ماده ۱۲ - هر کس به حضرت امام خمینی ، بنیانگذار جمهوری اسلامی رضوان ۰۰۰۱ علیه و مقام معظم رهبری اهانت نماید به حبس از یک تا ۶ ماه محکوم خواهد شد و مجازات اهانت به رئیس جمهور یک تا ۶ ماه حبس است .

ماده ۱۳ - تعقیب در هر یک از مواد این فصل منوط به شکایت شاکی خصوصی نمی باشد .

فصل سوم: در سوء قصد به مقامات سیاسی خارجی

ماده ۱۴ - هر کس به جان رئیس کشور خارجی یا نماینده سیاسی آن در قلمرو ایران سوء قصد نماید به همان مجازاتی که در آن کشور برای سوء قصد به رهبر یا رئیس جمهور یا نماینده سیاسی کشورهای خارجی مقرر شده است محکوم می گردد .

تبصره - چنانچه سوء قصد منتهی به قتل یا جرح یا ضرب شود علاوه بر مجازات مزبور به قصاص یا دیه مطابق ضوابط و مقررات مربوط محکوم خواهد شد .

ماده ۱۵ - هر کس علناً نسبت به رئیس کشور خارجی یا نماینده سیاسی آن در ایران توهین نماید به یک تا ۳ ماه حبس محکوم می شود مشروط به اینکه در آن کشور نیز در مورد مذکور نسبت به ایران معامله متقابل بشود در این مورد تعقیب منوط به تقاضای دولت خارجی یا نماینده سیاسی آن دولت است و در صورت استرداد تقاضا تعقیب جزائی نیز موقوف خواهد شد .

فصل چهارم: در تهیه و ترویج سکه قلب

ماده ۱۶ - هر کس شبیه هر نوع مسکوک طلا یا نقره داخلی یا خارجی - از قبیل سکه بهار آزادی ، سکه های حکومت‌های قبلی ایران بلیزه و نظایر آن را از پولها

- ۴ -

و ارزشهای دیگر که مورد معامله واقع می شود ، بسازد یا عالماً داخل کشور نماید یا مورد خرید و فروش قرار دهد یا ترویج سکه قلب نماید به حبس از یک تا ده سال محکوم می شود .

ماده ۱۷- هر کس به قصد استفاده نامشروع به هر وسیله از قبیل تراشیدن ، بریدن و نظائر آن از مقدار طلا یا نقره مسکوکات ایرانی یا خارجی بکاهد و نیز هر کس عالماً ، عامداً در ترویج این قبیل مسکوکات شرکت یا آن را داخل کشور نماید به حبس از یک تا سه سال محکوم می شود .

ماده ۱۸- هر کس شبیه مسکوکات رایج داخلی یا خارجی غیر از طلا و نقره را بسازد یا عالماً عامداً آنها را داخل کشور نماید یا در ترویج آنها شرکت کند یا مورد خرید و فروش قرار دهد به حبس از یک تا سه سال محکوم می شود .

ماده ۱۹- هر گاه اشخاصی که مرتکب جرایم مذکور در مواد (۱۶) و (۱۷) (۱۸) می شوند قبل از کشف قضیه مامورین تعقیب را از ارتکاب جرم مطلع نمایند یا در ضمن تعقیب به واسطه اقرار خود موجبات تسهیل تعقیب سایرین را فراهم آورند یا مامورین دولت را به نحو موثری در کشف جرم کمک و راهنمایی کنند بنا بر پیشنهاد دادستان مربوط یا با تشخیص دادگاه در مجازات آنان تخفیف متناسب داده می شود و حسب مورد می تواند از مجازات حبس معاف نماید .

ماده ۲۰- کلیه اموال تحصیلی از طریق موارد مذکور در مواد ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ به نفع دولت ضبط می گردد .

فصل پنجم : جعل و تزویر

ماده ۲۱- جعل و تزویر عبارتند از : ساختن نوشته یا سند یا چیز دیگری بر خلاف حقیقت یا ساختن مهر یا امضای اشخاص رسمی یا غیر رسمی یا بقصد تقلب - خراشیدن یا تراشیدن یا قلم بردن یا الحاق یا محو یا اثبات یا سیاه کردن یا تقدیم یا

- ۵ -

تاخیر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی یا الصاق متقلبانه نوشته ای به نوشته دیگر یا بکار بردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب آن و نظایر اینها
ماده ۲۲- هر کس یکی از اشیای ذیل را جعل کند یا با علم به جعل یا تزویر استعمال کند یا داخل کشور نماید علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از یک تا ده سال محکوم خواهد شد.

- ۱- امضا یا مهر یا فرمان یا دست خط مقام رهبری
- ۲- احکام یا امضا یا مهر یا دست خط رئیس جمهور
- ۳- احکام یا اوامر رئیس قوه قضائیه یا رئیس مجلس شورای اسلامی یا معاون اول رئیس جمهور یا وزرا یا مهر و امضای آنان
- ۴- مهر یا امضای اعضای شورای نگهبان یا نمایندگان مجلس شورای اسلامی یا مجلس خبرگان یا قضات یا یکی از روسا یا کارمندان و مسئولین دولتی از حیث مقام رسمی آنان
- ۵- مهر یا تمبر یا علامت یکی از موسسات یا ادارات دولتی یا نهادهای انقلاب اسلامی

- ۶- احکام دادگاهها یا اسناد یا حواله های صادره از خزانه دولتی
- ۷- منگنه یا علامتی که برای تعیین عیار طلا یا نقره بکار می رود
- ۸- اسکناس رایج داخلی یا خارجی یا اسناد بانکی نظیر برات های قبول شده از طرف بانکها یا چکهای صادره از طرف بانکها و سایر اسناد تعهد آور بانکی
ماده ۲۳- هر کس اسکناس رایج داخلی یا خارجی یا اسناد بانکی نظیر برات های قبول شده از طرف بانکها یا چکهای صادره از طرف بانکها و سایر اسناد تعهد آور بانکی و نیز اسناد یا اوراق بهادار یا حواله های صادره از خزانه را به قصد اخلال در وضع پولی یا بانکی یا اقتصادی یا برهم زدن نظام و امنیت سیاسی

واجتماعی جعل نماید یا استفاده عالمانه یا وارد کشور نماید علاوه بر جبران خسارات وارده به حبس از پنج تا بیست سال محکوم می شود و اگر اقدام مرتکب منتهی به اخلال گردید مجازات مفسد ومحارب را خواهد داشت .

ماده ۲۴ - هر کس مدارک اشتغال به تحصیل یا فارغ التحصیلی یا تائیدیه یا ریز نمرات تحصیلی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی داخل یا خارج از کشور یا ارزشنامه های تحصیلات خارجی را جعل کند یا با علم به جعلی بودن آن را مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت ، به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد .

در صورتی که مرتکب یکی از کارکنان وزارتخانه ها یا سازمانها و موسسات وابسته به دولت یا شهرداریها یا نهادهای انقلاب اسلامی باشد یا به نحوی از انحاء در امر جعل یا استفاده از مدارک و اوراق جعلی شرکت داشته باشد به حداکثر مجازات محکوم می گردد .

ماده ۲۵ - هر کس مهر یا منگنه یا علامت شرکتهای دولتی یا یکی از ادارات یا موسسات یا نهادهای عمومی غیر دولتی مانند شهرداریها را جعل کند یا با علم به جعل استعمال نماید علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد .

ماده ۲۶ - هر کس مهر یا منگنه یا علامت یکی از شرکتهای غیر دولتی که مطابق قانون تشکیل شده است یا یکی از تجارتخانه ها را جعل کند یا با علم به جعل استعمال نماید علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد .

ماده ۲۷ - هر کس مهر یا تمبر یا علامت ادارات یا شرکتهای یا تجارتخانه های مذکور در مواد قبل را بدون مجوز بدست آورد و بطریقی که به حقوق و منافع آنها

ضرر وارد آورد استعمال کند یا سبب استعمال آن گردد علاوه بر جبران خسارت واده به دو ماه تا دو سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۲۸- اشخاصی که مرتکب جرایم مذکور در مواد قبل شده اند هر گاه قبل از تعقیب به دولت اطلاع دهند و سایر مرتکبین را در صورت بودن معرفی کنند یا بعد از تعقیب وسایل دستگیری آنها را فراهم نمایند حسب مورد در مجازات آنان تخفیف داده می شود و یا از مجازات معاف خواهند شد.

ماده ۲۹- هر یک از کارمندان و مسئولان دولتی که در اجرای وظیفه خود در احکام و تقریرات و نوشته ها و اسناد و سجل ها و دفاتر و غیر آنها از نوشته ها و اوراق رسمی تزویر کند اعم از این که امضا یا مهری را ساخته یا امضا یا مهر یا خطوط را تحریف کرده یا کلمه ای الحاق کند یا اسامی اشخاص را تغییر دهد علاوه بر مجازات های اداری و جبران خسارت وارده به حبس از یک سال تا پنج سال یا به پرداخت یک میلیون تا پنج میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

ماده ۳۰- اشخاصی که کارمند یا مسئول دولتی نیستند هر گاه مرتکب یکی از جرایم مذکور در ماده قبل شوند علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا سه سال یا پانصد هزار تا دو میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ماده ۳۱- هر یک از مستخدمین و کارکنان ادارات و محاکم قضائی و دادرها و دفاتر اسناد رسمی که در تحریر نوشته ها و قراردادهای راجع به وظایفشان مرتکب جعل و تزویر شوند اعم از این که موضوع یا مضمون آن را تغییر دهند یا گفته و نوشته یکی از مقامات رسمی، مهر یا تقریرات یکی از طرفین را تحریف کنند یا امر باطلی را صحیح یا صحیحی را باطل یا چیزی را که بدان اقرار نشده است اقرار جلوه دهند علاوه بر مجازات های اداری و جبران خسارت وارده به حبس از یک تا ده سال یا یک میلیون تا پنج میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

- ۸ -

ماده ۳۲- هر کس اوراق مجعول مذکور در مواد ۲۹-۳۰-۳۱ را با علم به جعل و تزویر مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا سه سال یا به پانصد هزار تا دو میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

ماده ۳۳- هر کس به یکی از طرق مذکور در اسناد یا نوشته های غیر رسمی جعل یا تزویر کند یا با علم به جعل و تزویر آنها را مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت وارده تا هفتاد و چهار ضربه شلاق یا به حبس از شش ماه تا دو سال یا به پانصد هزار تا دو میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

ماده ۳۴- عکس برداری از کارت شناسائی، اوراق هویت شخصی و مدارک دولتی و عمومی و سایر مدارک مشابه در قطعات استاندارد و قانونی و نیز قطعات غیر استاندارد در صورتی که موجب اشتباه شود باید ممهور به مهر یا علامتی باشد که نشان دهد آن مدارک رونوشت یا عکس می باشد، در غیر این صورت عمل فوق جعل محسوب می شود و تهیه کنندگان و استفاده کنندگان از این گونه مدارک علاوه بر جبران خسارت به حبس از شش ماه تا دو سال یا به پانصد هزار ریال تا دو میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ماده ۳۵- هر کس شخصاً یا توسط دیگری برای معافیت خود یا شخص دیگری از خدمت دولت یا نظام وظیفه یا برای تقدیم به دادگاه تصدیق نامه به اسم طبیب یا جراح جعل کند به حبس از شش ماه تا یک سال یا به دوپست هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

ماده ۳۶- هر گاه به موجب قوانین خاص دیگر برای اعمال ارتكابی مذکور در مواد ۳۳ و ۳۵ مجازات دیگری مقرر شده باشد مرتکب به مجازات اشد محکوم خواهد شد.

ماده ۳۷- هر گاه طبیب یا جراح تصدیق نامه برخلاف واقع درباره شخصی برای

معافیت از خدمت در ادارات رسمی یا نظام وظیفه یا برای تقدیم به مراجع قضائی بدهد به حبس از شش ماه تا دو سال یا به پانصد هزار تا دو میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد و هرگاه تصدیق نامه مزبور به واسطه وعده و تعارف داده شده باشد علاوه بر استرداد و ضبط تعارف به عنوان جریمه ، به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد .

ماده ۳۸ - برای سایر تصدیق نامه های خلاف واقع که موجب ضرر شخص ثالثی باشد یا آن که خسارتی بر خزانه دولت وارد آورد مرتکب علاوه بر جبران خسارت وارده به شلاق تا ۷۴ ضربه یا به هفتاد هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد .

ماده ۳۹ - هرکس به جای داوطلب اصلی هر یک از آزمونها اعم از کنکور ورودی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ، دانشسراها ، مراکز تربیت معلم ، اعزام دانشجوی به خارج از کشور یا امتحانات داخلی و نهایی واحدهای مزبور یا امتحانات دبیرستانها ، مدارس راهنمایی و هنرستانها ، در جلسه امتحان شرکت نماید حسب مورد به شرح زیر مجازات خواهد شد .

الف - چنانچه مرتکب کارمند یکی از دستگاهها موضوع ماده (۸۸) این قانون باشد علاوه بر مجازات اداری و انتظامی به پنجاه هزار ریال جزای نقدی .

ب - چنانچه مرتکب دانشجوی یا دانشجو معلم باشد علاوه بر دو ترم محرومیت از تحصیل به جزای نقدی تا پنجاه هزار ریال

ج - چنانچه مرتکب دانش آموز یا هنرجو باشد علاوه بر یک سال محرومیت از تحصیل و محرومیت از شرکت در یک دوره کنکور به جزای نقدی تا پنجاه هزار ریال

تبصره - داوطلب اصلی نیز حسب مورد به یکی از مجازاتهای فوق محکوم می گردد .

جمهوری اسلامی ایران

نظام مجازات

- ۱۰ -

ماده ۴۰ - مجازات شروع به جمل و تزویر در موارد فوق حداقل مجازات تعیین شده همان مورد خواهد بود.

فصل ششم: در محو یا شکستن مهر و پلمپ و سرقت نوشته ها از اماکن دولتی

ماده ۴۱ - هر گاه محلی یا چیزی بر حسب امر مقامات صالح رسمی مهر یا پلمپ شده باشد و کسی عمداً آنها را بشکند یا محو نماید مرتکب به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد. در صورتی که مستحفظ مرتکب شده باشد به حبس از یک تا دو سال محکوم می شود و اگر ارتکاب به واسطه اهمال مستحفظ واقع گردد مجازات مستحفظ یک تا شش ماه حبس یا حداکثر تا ۷۴ ضربه شلاق خواهد بود.

ماده ۴۲ - هر گاه بعضی یا کل نوشته ها یا اسناد یا اوراق یا دفاتر یا مطالبی که در دفاتر ثبت و ضبط دولتی مندرج یا در اماکن دولتی محفوظ یا نزد اشخاصی که رسماً مأمور حفظ آنها هستند سپرده شده باشد بر خلاف مقررات ریوده یا تخریب یا معدوم شود دفتردار و مباشر ثبت و ضبط اسناد مذکور و سایر اشخاص که به واسطه اهمال آنها جرم مذکور وقوع یافته است، به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

ماده ۴۳ - مرتکبین هر یک از انواع و اقسام جرمهای مشروح در ماده فوق به حبس از سه تا شش سال محکوم خواهند گردید و اگر امانت دار یا مستحفظ مرتکب یکی از جرایم فوق الذکر شود به سه تا ده سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۴۴ - در صورتی که مرتکب به عنف مهر یا پلمپ را محو نماید یا بشکند یا نوشته یا اسناد را بریاید یا معدوم کند حسب مورد محکوم به حداکثر مجازاتهای مقرر در مواد قبل خواهد شد و این مجازات مانع از اجرای مجازات جرایمی که از قهر و تشدد حاصل شده است نخواهد بود.

جمهوری اسلامی ایران

شیرس جمهور

- ۱۱ -

فصل هفتم: در فرار مجوسین قانونی و اخفای مقصرین

ماده ۴۵ - هر زندانی که از زندان فرار نماید برای همین اقدام به ۷۴ ضربه شلاق یا یک تا سه ماه حبس محکوم می شود و اگر برای فرار درب زندان را شکسته یا آن را خراب کرده یا اعمال قوه نموده باشد ، علاوه بر ۷۴ ضربه شلاق به زندان از یک تا شش ماه محکوم خواهد شد .

ماده ۴۶ - هرگاه کسی به واسطه اتهام به جرم به موجب امر مقامی که قانوناً صلاحیت دارد دستگیر یا به حکم دادگاه توقیف یا محکوم به حبس یا جزائی دیگر شده باشد و به واسطه اهمال و مسامحه ماموری که وظیفه حفظ یا ملازمت و مراقبت او را داشته است فرار نماید مامور مذکور به سه ماه تا دو سال حبس یا جزای نقدی از صد هزار تا پانصد هزار ریال محکوم خواهد شد .

ماده ۴۷ - هرگاه کسی که مامور حفظ یا مراقبت یا ملازمت زندانی یا توقیف شده ای باشد با او مساعدت در فرار نماید یا برای او راه فرار تحصیل کند یا با او برای فرار تبانی و مواضعه نماید مامور مذکور به ترتیب ذیل مجازات خواهد شد .

هرگاه زندانی یا توقیف شده متهم به جرمی باشد که مجازات آن اعدام یا رجم یا صلب است یا به یکی از این مجازاتها محکوم شده باشد به سه تا ده سال حبس و اگر محکوم به حبس از ده سال به بالا یا متهم به جرمی که مجازات آن حبس از ده سال به بالاست باشد به یک تا پنج سال حبس و در سایر موارد به شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهد شد .

در صورتی که زندانی یا توقیف شده متهم به قتل مستوجب قصاص باشد فراری دهنده در حبس باقی می ماند تا او را تحویل دهد و اگر فراری فوت کند چنانچه محکوم به قصاص باشد فراری دهنده محکوم به پرداخت دیه به اولیای دم مقتول خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۱۲ -

در صورتی که متهم یا محکومی که فراری داده شده محکوم به امر مالی یا دیه باشد فراری دهنده علاوه بر مجازات تعیین شده به جبران خسارت وارده نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۴۸ - هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی که در حدود قانون مامور دستگیری کسی بوده و در اجرای عملیاتی که برای دستگیری او لازم بوده مسامحه و اهمال کرده باشد به پرداخت یکصد هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد و در صورتی که مسامحه و اهمال به قصد مساعدت در فرار باشد به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می شود.

ماده ۴۹ - هرگاه فراری دهنده از مامورین مذکور در ماده (۴۷) نباشد و عمداً موجبات فرار اشخاصی که قانوناً زندانی یا دستگیر شده اند را فراهم آورد به طریق ذیل مجازات خواهد شد.

هرگاه زندانی محکوم به اعدام یا حبس دایم یا رجم یا صلب بوده مجازات او یک تا سه سال و اگر زندانی متهم به جرمی بوده که مجازات آن اعدام یا رجم یا صلب است مجازات از شش ماه تا دو سال حبس و در سایر حالات مجازات او سه ماه تا یکسال حبس خواهد بود.

و هرگاه زندانی محکوم به قصاص بوده فراری دهنده در زندان باقی می ماند تا او را تحویل دهد و اگر آن فرد فوت نماید محکوم به پرداخت دیه خواهد شد.

ماده ۵۰ - هر کس به شخص زندانی یا توقیف شده برای مساعدت به فرار اسلحه بدهد به حبس از دو تا پنج سال محکوم می شود.

ماده ۵۱ - هر کس شخصی را که قانوناً دستگیر شده و فرار کرده یا کسی را که متهم است به ارتکاب جرمی و قانوناً امر به دستگیری او شده است مخفی کند یا وسایل فرار او را فراهم کند به ترتیب ذیل مجازات خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

نخستین مجلس

- ۱۳ -

هرگاه کسی که فرار کرده محکوم به اعدام یا رجم یا صلب بوده مجازات مخفی کننده یا کمک کننده او در فرار حبس از یک تا سه سال است و اگر محکوم به حبس دائم یا متهم به جرمی بوده که مجازات آن اعدام یا صلب است محکوم به شش ماه تا دو سال حبس خواهد شد و در سایر حالات مجازات مرتکب یک ماه تا یک سال حبس خواهد بود .

ماده ۵۲ - هر کس از وقوع جرمی مطلع شده و برای خلاصی مجرم از محاکمه و محکومیت مساعدت کند از قبیل این که برای او منزل تهیه کند یا ادله جرم را مخفی نماید یا برای تبرئه مجرم ادله جعلی ابراز کند که عالم به عدم صحت آن باشد به ترتیب ذیل مجازات خواهد شد .

هرگاه جرم مجرم مستلزم اعدام یا رجم یا صلب یا حبس دائم باشد جزای مرتکب از شش ماه تا یک سال حبس خواهد بود ، در سایر موارد مرتکب به دو ماه تا شش ماه حبس یا پرداخت جزای نقدی از یکصد هزار ریال تا پانصد هزار ریال محکوم خواهد شد .

فصل هشتم : غصب عناوین و مشاغل

ماده ۵۳ - هر کس بدون سمت رسمی یا اذن از طرف دولت در مشاغل دولتی اعم از کشوری یا لشگری و انتظامی که قانوناً مربوط به او نبوده است خود را داخل کند از شش ماه تا دو سال حبس محکوم خواهد شد و هرگاه برای دخالت در مشاغل مزبور حمل سندی کرده باشد ، مجازات آن را نیز خواهد داشت .

ماده ۵۴ - هر کس بدون داشتن حق علناً لباسهای رسمی ماموران نظامی یا انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا نشانها یا مدالها یا سایر امتیازات دولتی را بدون تغییر یا تغییر جزئی که موجب اشتباه شود مورد استفاده قرار دهد در صورتی که عمل او بموجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدیدتری نباشد به مجازات حبس از سه ماه تا یک سال و جزای نقدی از پنجاه هزار ریال تا یکصد هزار ریال محکوم خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۱۴ -

استفاده علنی غیر مجاز لباسهای رسمی یا متحدالشکل ماموران کشورهای بیگانه یا نشانها یا مدالها یا سایر امتیازات دولتهای خارجی در ایران به شرط معامله متقابل یا در صورتی که موجب اختلال در نظم عمومی گردد مشمول مقررات این ماده است .
تبصره - استفاده البسه و اشیا مذکور در این ماده در اجرای هنرهای نمایشی مشمول مقررات این ماده نخواهد بود .

فصل نهم - در تخریب اموال تاریخی ، فرهنگی و دولتی

ماده ۵۵- هر کس بدون اذن سازمان میراث فرهنگی یا مراجع ذیصلاح دیگر نسبت به ابنیه یا خطوط یا نقوش یا آثار مذهبی ، تاریخی و ملی یا به اشیائی که برای نفع عموم یا تزئین اماکن مقدسه یا ملی نصب شده است خرابی وارد آورد به حبس از یک تا ده سال و علاوه بر پرداخت خسارت وارده به معادل آن به عنوان جزای نقدی نیز محکوم خواهد شد .

ماده ۵۶- هر کس به قصد اضرار یا جلب منفعت به تمام یا قسمتی از ابنیه یا تاسیسات یا تزئینات و ملحقات یا اشیاء و لوازم اماکن تاریخی که به ثبت آثار ملی رسیده است خرابی وارد آورد به یک تا ده سال حبس و علاوه بر جبران خسارت وارده به معادل آن به عنوان جزای نقدی نیز محکوم می شود .

۲- هر کس اشیا و لوازم و همچنین مصالح و قطعات آثار ملی و تاریخی را از موزه ها و نمایشگاهها یا اماکن تاریخی و مذهبی یا سایر اماکن که تحت حفاظت و نظارت دولت است سرقت کند یا با علم به مسروقه بودن اشیای مذکور را بخرد یا پنهان دارد در صورتی که مشمول مجازات حد سرقت نگردد علاوه بر استرداد آن به حبس از یک تا پنج سال محکوم می شود .

۳- هر کس بدون اجازه از سازمان میراث فرهنگی در مجاورت آثار و ابنیه مذهبی و ملی تا شعاعی که آن سازمان تعیین واعلام می کند به قصد اضرار یا جلب

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۱۵ -

منفعت مبادرت به عملیاتی نماید که سبب تزلزل بنیان آنها شود یا در نتیجه آن عملیات به آثار و بناهای مذکور خرابی یا لطمه وارد آید علاوه بر پرداخت خسارت وارده به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد.

۴- هرکس اشیای عتیقه مذکور در قانون حفظ آثار ملی را بدون رعایت ترتیبات مقرر در قانون مزبور از کشور خارج سازد به حبس از یک تا سه سال محکوم می شود شروع به ارتکاب جرم مذکور در این بند در حکم ارتکاب خواهد بود.

۵- هر کس بدون رعایت ترتیبات مقرر در قانون حفظ آثار ملی به قصد بدست آوردن اشیای عتیقه در اراضی یا تپه ها یا اماکن مذهبی یا تاریخی حفاری کند به شش ماه تا سه سال حبس محکوم می شود ولو آنکه اراضی و تپه ها و اماکن مذکور ملک شخصی او باشد.

۶- هرکس به اراضی و تپه ها و اماکن مذهبی و تاریخی که به ثبت آثار ملی رسیده و مالک خصوصی نداشته باشد به قصد استفاده تجاوز کند به شش ماه تا دو سال حبس محکوم می شود مشروط بر آنکه سازمان میراث فرهنگی قبلاً حدود مشخصات این قبیل اماکن و مناطق را در محل تعیین و علامتگذاری کرده باشد.

۷- هرکس برخلاف ترتیب مقرر در قانون حفظ آثار ملی اشیای عتیقه ثبت شده در فهرست آثار ملی را با علم و اطلاع از ثبت آن به فروش برساند به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

۸- هرکس بااندود کردن یارنگ کردن یا رسم کردن نقوش یا خطوط یا حک کردن و امثال آن آثار ثبت شده در فهرست آثار ملی یا مذهبی را که ارزش اسلامی یا علمی یا فرهنگی قابل استناد داشته باشد مستور کند یا موجب تغییر صورت و شکل یا وارد آوردن لطمه به تمام یا قسمتی از آنها بشود به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم می شود و در غیر ملک خود مکلف به پرداخت خسارات نیز می باشد.

۹- هر کس برخلاف ترتیب مقرر در قانون حفظ آثار ملی به مرمت یا تعمیر یا تغییر و تجدید بنا و تزئینات ابنیه و آثار ثبت شده در فهرست آثار ملی مبادرت کند به جبران خسارت وارده محکوم خواهد شد .

تبصره ۱- در کلیه جرائم مذکور در ماده قبل و این ماده سازمان میراث فرهنگی بر حسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی محسوب می شود .

تبصره ۲- در مورد جرائم مذکور در ماده قبل و این ماده که وسیله اشخاص حقوقی انجام می شود هر یک از مدیران و مسئولان که دستور دهنده باشند ، بر حسب مورد به مجازات های مقرر محکوم می شوند .

ماده ۵۷- هر کس درخت هایی را که در میادین و باغهای عمومی و خیابانها و امثال آن غرس شده است من غیر حق قطع یا تلف کند یا سبب قطع و تلف آنها شود به پرداخت خسارت وارده محکوم می شود ، دادگاه می تواند علاوه بر جبران خسارت وارده مجرم را به جزای نقدی تا دو برابر خسارت وارده محکوم نماید .

فصل دهم: در تفصیلات مقامات و مامورین دولتی

ماده ۵۸- هر یک از مقامات و مامورین دولتی که برخلاف قانون آزادی شخصی افراد ملت را سلب کند یا محروم نماید از ۳ تا ۵ سال از مشاغل دولتی محروم خواهد شد .

ماده ۵۹- هر گاه شخص مرتکب ثابت کند که ارتکاب او به امر یکی از روسا که صلاحیت آمریت به او را داشته و مجبور به امتثال امر او بوده است واقع شده است از مجازات معاف خواهد شد و آمر تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت .

ماده ۶۰- هر گاه اقداماتی که برخلاف قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می باشد بر حسب امضای ساختگی وزیر یا مامورین دولتی به عمل آمده باشد مرتکب و کسانی که عالماً آن را بکار برده باشند به حبس از سه تا ده سال محکوم خواهند شد .

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۱۷ -

ماده ۶۱- هرگاه شخصی برخلاف قانون حبس شده باشد و در خصوص حبس غیر قانونی خود شکایت به ضابطین دادگستری یا مامورین انتظامی نموده و آنان شکایت او را استماع نکرده باشند و ثابت نمایند که تظلم او را به مقامات ذیصلاح اعلام و اقدامات لازم را معمول داشته اند به انفصال دائم از همان سمت و محرومیت از مشاغل دولتی به مدت سه تا پنج سال محکوم خواهند گردید.

ماده ۶۲- مسئولین و مامورین بازداشتگاهها و ندامتگاهها هرگاه بدون اخذ برگ بازداشت صادره از طرف مراجع و مقامات صلاحیتدار شخصی را به نام زندانی بپذیرند به دو ماه تا دو سال حبس محکوم خواهند شد.

ماده ۶۳- هرگاه مسئولین و مامورین بازداشتگاهها و ندامتگاهها از ارائه دادن یا تسلیم کردن زندانی به رئیس دادگاه یا دادستان یا بازپرس یا از ارائه دادن دفاتر خود به اشخاص مزبور امتناع کنند یا از رسانیدن تظلمات محبوسین به مقامات صالح ممانعت یا خودداری نمایند مشمول ماده قبل خواهند بود مگر این که ثابت نمایند که به موجب امر کتبی رسمی از طرف رئیس مستقیم خود مامور به آن بوده اند که در این صورت مجازات مزبور درباره آمر مقرر خواهد شد.

ماده ۶۴- هرگاه دادستانها یا دادیاران یا بازپرسان یا قضات محاکم یا دیگر مامورین ذیصلاح در غیر مواردی که قانون مقرر داشته است امر به توقیف کسی را بدهند یا در غیر موارد معین قانونی تعقیب جزائی یا قرار مجرمیت او را بدهند به انفصال دائم از سمت قضائی و محرومیت از مشاغل دولتی به مدت پنج سال محکوم خواهند شد.

ماده ۶۵- هر کس آرای انتخابات رسمی کشور از قبیل انتخابات مجلس شورای اسلامی و ریاست جمهوری و شوراها و مانند آن را بخرد یا بفروشد یا در اوراق تعرفه انتخابات تقلب و تزویر نماید یا به تهدید و تطمیع متوسل یا با شناسنامه معمول با علم

مجلس شورای اسلامی ایران

شماره پنجم

- ۱۸ -

به جعلیت یا شناسنامه متعلق به غیر تعرفه گرفته و رای بدهد و یا بیش از یک بار رای بدهد یا در امر انتخابات اخلاص نماید به حبس از یک تا شش ماه محکوم خواهد شد .
ماده ۶۶ - هر کس که در انجام انتخابات به نحوی ماموریت داشته باشد در اوراق تعرفه یا آرا تقلب نماید یا آرا و تعرفه ها را کم یا زیاد کند یا تغییر اسم در ورقه رای بدهد به حبس از سه ماه تا یک سال و به محرومیت انتخاب شدن در مدت یک دوره محکوم خواهد شد ، اشخاص دیگری که مرتکب جرایم مذکور بشوند به حبس از یک تا شش ماه محکوم می شوند .

ماده ۶۷ - تغییر و تبدیل و یا جعل یا ربودن و یا معدوم نمودن اوراق و اسناد انتخاباتی از قبیل تعرفه و برگ رای و صورتجلسات و تلکس و تلفنگرام و تلگراف و همچنین باز کردن و یا شکستن قفل محل نگهداری و لاک مهر صندوقهای رای و جابجائی ، دخل و تصرف و یا معدوم نمودن اسناد انتخاباتی بدون مجوز قانونی و دخالت در امر انتخابات با سمت و یا سند معمول ، ایجاد رعب و وحشت برای رای دهندگان یا اعضای شعب ثبت نام و اخذ رای با اسلحه یا بدون آن مجرم محسوب و مرتکب به یکسال تا پنجسال حبس محکوم خواهد شد .

ماده ۶۸ - هر یک از صاحب منصبان و مستخدمین و مامورین دولتی و شهرداریها در هر رتبه و مقامی که باشد برای جلوگیری از اجرای اوامر کتبی دولتی یا اجرای قوانین مملکتی و یا اجرای احکام یا اوامر دادگاهها و دادسراها یا هرگونه امری که از طرف مقامات قانونی صادر شده باشد برخلاف قانون قدرت رسمی خود را اعمال کند به انفصال از خدمات دولتی از یک تا پنج سال محکوم خواهد شد .

ماده ۶۹ - هرگاه مستخدمین و مامورین دولتی اعم از استانداران و فرمانداران و بخشداران یا معاونان آنها و مامورین انتظامی و غیره در غیر موارد حکمیت در اموری که در صلاحیت مراجع قضائی است دخالت نمایند و با وجود اعتراض متداعیین یا یکی از آنها یا اعتراض مقامات صلاحیتدار از قبیل دادستانها یا روسای

محاكم رفع مداخله ننمایند به حبس از دو ماه تا سه سال محكوم خواهند شد .
ماده ۷۰- هر گاه یکی از مستخدمین و مامورین قضائی یا غیرقضائی دولت برای اینکه متهمی را مجبور به اقرار کند اورا اذیت و آزار بدنی نماید یا در این باب امر دهد علاوه بر قصاص یا پرداخت دیه حسب مورد به حبس از شش ماه تا سه سال و اگر متهم به واسطه اذیت و آزار فوت کند مرتکب مجازات قاتل و امر مجازات آمر قتل را خواهد داشت .

ماده ۷۱- هر گاه یکی از مستخدمین دولتی محكوم را سخت تر از مجازاتی که مورد حکم است مجازات کند یا امر به آن نماید یا جزائی دهد که مورد حکم نبوده است در صورتی که این عمل موجب قصاص یا دیه باشد علاوه بر آن به حبس از شش ماه تا سه سال و اگر اقدام مزبور متضمن جرم دیگری نیز باشد مجازات همان جرم نیز در باره عامل یا آمر مجری خواهد شد .

ماده ۷۲- هر یک از مستخدمین و مامورین قضائی یا غیر قضائی یا کسی که خدمت دولتی به او ارجاع شده باشد و در غیر مواقعی که قانون مقرر داشته است یا بدون ترتیب قانونی به منزل کسی بدون اجازه و رضای صاحب منزل داخل شود به حبس از یک ماه تا یک سال محكوم خواهد شد مگر این که ثابت نماید به امر یکی از روسای خود که صلاحیت حکم را داشته است مجبور به اطاعت امر او بوده اقدام کرده است که در این صورت مجازات مزبور در حق آمر مجری خواهد شد و اگر مرتکب یا سبب وقوع جرم دیگری نیز باشد مجازات آن را نیز خواهد دید و چنانچه این عمل در شب واقع شود مرتکب یا آمر به حداکثر مجازات مقرر محكوم خواهد شد .

ماده ۷۳- هر یک از صاحب منصبان و مستخدمین و مامورین دولتی که به مناسبت وظیفه و شغل خود به جبر و قهر مال یا حق کسی را بخرد یا بدون حق بر آن مسلط شود یا مالک را اکراه به فروش به دیگری کند به سه ماه تا یک سال حبس یا به جزای نقدی معادل قیمت مال یا حق محكوم می گردد و به آثار حقوقی آن نیز همان دادگاه رسیدگی و حکم صادر می کند .

جمهوری اسلامی ایران

نظام جمهوری

- ۲۰ -

ماده ۷۴ - هر یک از اشخاص موضوع ماده (۷۰) برخلاف مقررات بدون امر دولت اشخاصی را به بیکاری بگیرد به دو ماه تا دو سال حبس محکوم می شود و به علاوه باید اجرت المثل عمل آن اشخاص را تادیه نماید و در صورتی که مرتکب غیر مستخدمین دولت باشد به حبس از یک تا شش ماه محکوم خواهد شد همچنین باید اجرت المثل عمل آن اشخاص را تادیه کند .

ماده ۷۵ - هر گاه یکی از مستخدمین و مامورین قضائی یا غیر قضائی در ضمن انجام وظائف خود یا به مناسبت آن بدون مجوز قانونی کسی را آزار دهد یا امر به آزار کسی نماید حسب مورد به پرداخت دیه یا قصاص محکوم خواهد شد .

ماده ۷۶ - هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی ، مراسلات یا مخابرات یا مکالمات تلفنی اشخاص را در غیر مواردی که قانون اجازه داده مفتوح یا توقیف یا معدوم یا بازرسی یا ضبط یا استراق سمع نماید یا بدون اجازه صاحبان آنها مطالب آنها را افشا نماید به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد .

ماده ۷۷ - هر کس از مقامات یا مامورین دولتی یا نیروهای مسلح یا غیر آنها بدون حکمی از مقامات صلاحیتدار در غیر مواردی که در قانون جلب یا توقیف اشخاص را تجویز نموده ، شخصی را توقیف یا حبس کند یا عتفاً در محلی مخفی نماید به شش ماه تا سه سال حبس محکوم می شود .

ماده ۷۸ - کسی که با علم و اطلاع برای ارتکاب جرم مذکور در ماده فوق مکانی تهیه کرده و بدین طریق معاونت بمرتکب نموده باشد به مجازات حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد .

ماده ۷۹ - اگر مرتکب یا معاون قبل از آن که تعقیب شود شخص توقیف شده را رها کند یا اقدام لازم جهت رها شدن وی به عمل آورد در صورتی که شخص مزبور رازیاذه از پنج روز توقیف نکرده باشد مجازات او حبس از دو ماه تا شش ماه خواهد بود .

ماده ۸۰ - هر گاه مرتکب برای ارتکاب جرایم مذکور در ماده ۷۱ اسم یا عنوان مجهول یا اسم و علامت مامورین دولت یا لباس منتسب به آنان را به تزویر اختیار کرده یا حکم جعلی ابراز نموده باشد علاوه بر مجازات ماده مزبور به مجازات جعل یا تزویر محکوم خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

شیرین محمود

- ۲۱ -

ماده ۸۱- چنانچه مرتکب جرایم مواد قبل توقیف شده یا محبوس شده یا مخفی شده را تهدید به قتل نموده یا شکنجه و آزار بدنی وارد آورده باشد حسب مورد به پرداخت دیه یا قصاص محکوم خواهد شد.

ماده ۸۲- هر یک از داوران و ممیزان و کارشناسان اعم از این که توسط دادگاه معین شده باشد یا توسط طرفین، چنانچه در مقابل اخذ وجه یا مال به نفع یکی از طرفین اظهار نظر یا اتخاذ تصمیم نماید به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم و آنچه گرفته است به عنوان مجازات مودی به نفع دولت ضبط خواهد شد.

ماده ۸۳- در صورتی که حکام محاکم به واسطه ارتشاء حکم به مجازاتی اشد از مجازات مقرر در قانون داده باشند علاوه بر مجازات ارتشاء حسب مورد به مجازات مقدار زائدی که مورد حکم واقع شده محکوم خواهد شد.

ماده ۸۴- اگر رشوه به صورت وجه نقد نباشد بلکه مالی بلاعوض یا به مقدار فاحش ارزان تر از قیمت معمولی یا ظاهراً به قیمت معمولی و واقعاً به مقدار فاحشی کمتر از قیمت به مستخدمین دولتی اعم از قضائی و اداری بطور مستقیم یا غیر مستقیم منتقل شود یا برای همان مقاصد مالی به مقدار فاحشی گران تر از قیمت معمولی و یا ظاهراً به قیمت معمولی و واقعاً به مقدار فاحشی گران تر از قیمت از مستخدمین یا مامورین مستقیماً یا غیر مستقیم خریداری گردد، مستخدمین و مامورین مزبور مرتشی و طرف معامله راشی محسوب می شود.

ماده ۸۵- هرگاه ثابت شود که راشی برای حفظ حقوق حقه خود نلچار از دادن وجه یا مالی بوده تعقیب کیفری ندارد و وجه یا مالی که داده به او مسترد می گردد.

فصل یازدهم - در امتناع از انجام وظائف قانونی

ماده ۸۶ - هر یک از فرماندهان و مسئولان کل و جزء قوای مسلح مملکتی که پس از تقاضای کتبی قوای کشوری که در حدود قانون است از اجرای ماموریت و وظیفه خود امتناع نمایند به حبس از یک تا شش ماه محکوم خواهد گردید و هرگاه در این امتناع خساراتی وارد شود به جبران خسارت وارده نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۸۷- هر یک از قضات محاکم یا بازپرسها یا دادستانها و جانشینان آنان

که شکایت و تظلمی مطابق شرایط قانونی نزد آنها برده شده و با وجود این که رسیدگی به آنها از وظائف آنان بوده به هر عذر و بهانه اگر چه به عذر سکوت یا اجمال یا تناقض قانون از قبول شکایت یا رسیدگی به آن امتناع کند یا صدور حکم را برخلاف قانون به تاخیر اندازد یا برخلاف صریح قانون رفتار کند از شغل قضائی منفصل ، به علاوه به تادیه خسارات وارده نیز محکوم خواهد شد .

فصل دوازدهم - درتعمدات مامورین دولتی نسبت به دولت

ماده ۸۸- هر یک از کارمندان و کارکنان ادارات و سازمانها و موسسات و شرکتهای دولتی و یا وابسته به دولت و یا مامورین به خدمات عمومی اعم از رسمی و غیر رسمی و دیوان محاسبات عمومی و موسساتی که به کمک مستمر دولت اداره می شوند و دارندگان پایه های قضائی ، وجوه نقدی یا مطالبات یا حوالجات یا سهام و سایر اسناد و اوراق بهادار یا سایر اموال متعلق به هر یک از سازمانها و موسسات فوق الذکر یا اشخاصی که برحسب وظیفه به آنها سپرده شده است مورد استفاده غیر مجاز قرار دهد بدون آنکه قصد تملک آنها را به نفع خود یا دیگری داشته باشد ، متصرف غیر قانونی محسوب و علاوه بر جبران خسارات وارده و پرداخت اجرت المثل به شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود و همچنین است در صورتی که به علت اهمال یا تفریط موجب تضییع اموال و وجوه دولتی گردد و یا آن را به مصارفی برساند که در قانون اعتباری برای آن منظور نشده یا در غیر مورد معین یا زائد بر اعتبار مصرف نموده باشد .

ماده ۸۹- هر شخصی عهده دار انجام معامله یا ساختن چیزی یا نظارت در ساختن یا امر به ساختن آن برای هر یک از ادارات و سازمانها و موسسات مذکور در ماده ۸۸ بوده است به واسطه تدلیس در معامله از جهت تعیین مقدار یا صفت یا قیمت بیش از حد متعارف مورد معامله یا تقلب در ساختن آن چیز نفعی برای خود یا دیگری

تحصیل کند علاوه بر جبران خسارات وارده به حبس از شش ماه تا پنج سال محکوم خواهد شد.

ماده ۹۰ - هر یک از مسئولین دولتی و مستخدمین و مامورینی که مامور تشخیص یا تعیین یا محاسبه یا وصول وجه یا مالی به نفع دولت است برخلاف قانون یا زیاده بر مقررات قانونی اقدام و وجه یا مالی اخذ نماید یا امر به اخذ آن نماید به حبس از دو ماه تا یک سال محکوم خواهد شد. مجازات مذکور در این ماده در مورد مسئولین و مامورین شهرداری نیز مجری است و در هر حال آنچه برخلاف قانون و مقررات اخذ نموده است به ذیحق مسترد می گردد.

ماده ۹۱ - هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی که برحسب مأموریت خود اشخاص را اجیر یا استخدام کرده یا مباشرت حمل و نقل اشیائی را نموده باشد و تمام یا قسمتی از اجرت اشخاص یا اجرت حمل و نقل را که توسط آنان به عمل آمده است به حساب دولت آورده ولی نپرداخته باشد به حبس تا ۳ ماه محکوم می شود و همین مجازات مقرر است درباره مستخدمینی که اشخاص را به بیگاری گرفته و اجرت آنها را خود برداشته و به حساب دولت منظور نموده است و در هر صورت باید اجرت ماخوذه را به ذیحق مسترد نماید.

ماده ۹۲ - هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی که برحسب مأموریت خود حق داشته است اشخاصی را استخدام و اجیر کند و بیش از عده ای که اجیر یا استخدام کرده است به حساب دولت منظور نماید یا خدمه شخصی خود را جزو خدمه دولت محسوب نماید و حقوق آنها را به حساب دولت منظور بدارد به شلاق تا ۷۴ ضربه و تادیبه مبلغی که به ترتیب فوق به حساب دولت منظور داشته است محکوم خواهد گردید.

ماده ۹۳ - هر یک از کارمندان و کارکنان و اشخاص عهده دار وظیفه مدیریت

جمهوری اسلامی ایران

نسیس جمهور

- ۲۴ -

و سرپرستی در وزارتخانه ها و ادارات و سازمانهای مذکور در ماده (۸۸) که بالمباشره یا به واسطه در معاملات و مزایده ها و مناقصه ها و تشخیصات و امتیازات مربوط به دستگاه متبوع ، تحت هر عنوانی اعم از کمیسیون یا پورسانتاژ یا حق الزحمه و حق العمل یا پاداش برای خود یا دیگری نفعی در داخل یا خارج کشور از طریق توافق یا تفاهم یا ترتیبات خاص یا سایر اشخاص یا نمایندگان و شعب آنها منظور دارد یا بدون ماموریت از طرف دستگاه متبوعه برعهده آن چیزی بخرد یا بسازد یا در موقع پرداخت وجوهی که حسب وظیفه به عهده او بوده یا تفریح حسابی که باید بعمل آورد برای خود یا دیگری نفعی منظور دارد به تادیه دو برابر وجوه و منافع حاصله از این طریق محکوم می شود و در صورتی که عمل وی موجب تغییر در مقدار یا کیفیت مورد معامله یا افزایش قیمت تمام شده آن گردد به حبس از شش ماه تا پنج سال نیز محکوم خواهد شد .

ماده ۹۴ - هر یک از مستخدمین دولتی اعم از قضائی و اداری نوشته ها و اوراق و اسنادی را که حسب وظیفه به آنان سپرده شده یا برای انجام وظایفشان به آنها داده شده است را معدوم یا مخفی نماید یا به یکی بدهد که به لحاظ قانون از دادن به آن کس ممنوع می باشد به جبران خسارت وارده و به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد .

ماده ۹۵ - هر یک از مامورین ادارات و موسسات مذکور در ماده (۸۸) که از روی غرض و برخلاف حق درباره یکی از طرفین اظهارنظر یا اقدامی کرده باشد به حبس تا سه ماه و جبران خسارت محکوم خواهد شد .

ماده ۹۶ - هر یک از روسا یا مدیران یا مسئولین سازمانها و موسسات مذکور در ماده (۸۸) که از وقوع جرم ارتشاء یا اختلاس یا تصرف غیر قانونی یا کلاهبرداری یا جرایم موضوع مواد (۸۹) و (۹۳) در سازمان یا موسسات تحت اداره یا نظارت خود مطلع شده و مراتب را حسب مورد به مراجع صلاحیتدار

قضائی یا اداری اعلام ننماید به حسب از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد .
ماده ۹۷- تعقیب و رسیدگی به جرایم موضوع مواد ۲۹ ، ۳۱ بند الف ماده ۳۹ ،
۴۲ ، ۶۸ ، ۶۹ ، ۸۸ ، ۹۳ ، ۹۴ ، ۹۵ ، ۹۶ این قانون در صورتی که متهم از
کارکنان دولت و دستگاههای موضوع ماده ۸۸ باشد و موضوع نیز شاکی خصوصی
نداشته باشد موکول به شکایت مقام اداری دستگاهی است که موضوع جرم در ارتباط
با وظائف و اختیارات آن می باشد .

فصل سیزدهم - در مورد نسبت به مامورین دولت

ماده ۹۸- هر گونه حمله یا مقاومتی که با اقدام عملی بطور تجری و با علم و
آگاهی نسبت به مامورین دولت درحین انجام وظیفه آنان به عمل آید ترمرد محسوب
می شود و مجازات آن به شرح ذیل است :

- ۱- هرگاه متمررد درحین اقدام دست به اسلحه برد حبس از یک تا سه سال
 - ۲- هرگاه متمررد به قصد تهدید اسلحه خود را نشان دهد حبس از شش ماه تا دو سال
 - ۳- در سایر موارد حبس از سه ماه تا یک سال
- تبصره - اگر متمررد در هنگام ترمرد مرتکب جرم دیگری هم بشود به مجازات
هر دو جرم محکوم خواهد شد .

فصل چهاردهم - در هتک حرمت اشخاص

ماده ۹۹- توهین به افراد از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک موجب
مجازات حبس از یک تا سه ماه یا ده هزار تا پنجاه هزار ریال جزای نقدی خواهد بود
با گذشت شاکی و مدعی خصوصی تعقیب و مجازات موقوف خواهد شد .

ماده ۱۰۰- هر کس با توجه به سمت ، به رئیس قوه قضائیه یا معاونان رئیس
جمهور یا وزرا یا یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی یا نمایندگان مجلس
خبرگان یا اعضای شورای نگهبان یا قضات یا اعضای دیوان محاسبات یا کارکنان
وزارتخانه ها و موسسات و شرکتهای دولتی و موسسات عمومی در حال انجام وظیفه یا

جمهوری اسلامی ایران

سپهر

- ۲۶ -

به سبب آن توهین نماید به سه تا شش ماه حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق و پنجاه تا دویست هزار ریال جزای نقدی یا یک یا دو مورد از آنها محکوم می شود .

فصل پانزدهم - دراجتماع و تباہی برای ارتکاب جرایم

ماده ۱۰۱ - هرگاه دو نفر یا بیشتر اجتماع و تباہی نمایند که جرایمی بر ضد امنیت داخلی یا خارج کشور مرتکب شوند یا وسایل ارتکاب آن را فراهم نمایند در صورتی که عنوان محارب بر آنان صادق نباشد به دو تا پنج سال حبس محکوم خواهند شد .

ماده ۱۰۲ - هرگاه دو نفر یا بیشتر اجتماع و تباہی نمایند که جرایمی علیه اعراض و نفوس یا اموال مردم مرتکب شوند یا وسایل ارتکاب آن را فراهم نمایند به شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهند شد .

فصل شانزدهم - در جرایم علیه اشخاص و اطفال

ماده ۱۰۳ - به منظور حفظ نظم و صیانت و امنیت جامعه ، در قتل عمدی هرگاه قاتل به علت گذشت اولیای دم یا اخذ دیه یا به هر علت قصاص نشود دادگاه با توجه به موضوع و نحوه قتل و انگیزه آن جانی را به پنج تا ده سال حبس محکوم می نماید .

ماده ۱۰۴ - شروع به قتل عمدی موجب حبس از یک تا سه سال است .

ماده ۱۰۵ - هرکس عمداً به دیگری جرح یا ضربی وارد آورد که موجب نقصان یا شکستن یا از کار افتادن عضوی از اعضا یا منتهی به مرض دایمی یا فقدان یا نقص یکی از حواس یا منافع یا زوال عقل مجنی علیه گردد در مواردی که قصاص امکان نداشته باشد به دو تا پنج سال حبس محکوم خواهد شد و در صورت درخواست مجنی علیه مرتکب به پرداخت دیه نیز محکوم می شود .

تبصره ۱ - در صورتی که جرح وارده منتهی به ضایعات فوق نشود و آلت جرح چاقو یا اسلحه باشد مرتکب به سه ماه تا یک سال حبس محکوم خواهد شد .

- ۲۷ -

تبصره ۲- درباره کسانی که به اتهام قتل عمدی و جرایمی که مجازات آنها اعدام یا رجم یا صلب یا بیش از پنج سال حبس است یا جرح به وسیله چاقو یا هر نوع اسلحه مورد تعقیب قرار گیرند، چنانچه دلایل و قرائن موجود دلالت به توجه اتهام به آنان نماید قرار بازداشت صادر خواهد شد و تا صدور حکم ادامه خواهد داشت.

ماده ۱۰۶- هر گاه عده ای با یکدیگر منازعه نمایند هر یک از شرکت کنندگان در نزاع حسب مورد به مجازات زیر محکوم می شوند:

- ۱- در صورتی که نزاع منتهی به قتل شود به حبس از یک تا سه سال
 - ۲- در صورتی که منتهی به نقص عضو شود به حبس از شش ماه تا دو سال
 - ۳- در صورتی که منتهی به ضرب و جرح شود حبس از سه ماه تا یک سال
- تبصره - مجازات های فوق مانع اجرای مقررات قصاص یا دیه حسب مورد نخواهد شد.

ماده ۱۰۷- در صورتی که قتل غیر عمدی به واسطه بی احتیاطی یا بی مبالاتی یا اقدام به امری که مرتکب در آن مهارت نداشته است یا به سبب عدم رعایت نظامات واقع شود مسبب به حبس از یک تا سه سال و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم خواهد شد.

تبصره - مقررات این ماده شامل قتل غیر عمدی در اثر تصادف رانندگی نمی گردد.

ماده ۱۰۸- هر کس به وسیله چاقو و یا هر نوع اسلحه دیگر تظاهر یا قدرت نمائی کند یا آن را وسیله مزاحمت اشخاص یا اخاذی یا تهدید قرار دهد یا با کسی گلاویز شود به حبس از شش ماه تا دو سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۰۹- هر کس با هیاهو و جنجال یا حرکات غیر متعارف یا تعرض به افراد موجب اختلال نظم و آسایش و آرامش عمومی گردد یا مردم را از کسب و کار باز دارد به حبس از سه ماه تا یک سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

نئیس جمهور

- ۲۸ -

ماده ۱۱۰ - هر کس در اماکن عمومی یا معابر متعرض یا مزاحم اطفال یا زنان بشود یا با الفاظ و حرکات مخالف شئون و حیثیت به آنان توهین نماید به حبس از دو تا شش ماه و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۱۱ - هرگاه جرایم مذکور در مواد (۱۰۸) (۱۰۹) (۱۱۰) در نتیجه توطئه قبلی و دسته جمعی واقع شود هر یک از مرتکبین به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۱۱۲ - هر کس به قصد مطالبه وجه یا مال یا به قصد انتقام یا به هر منظور دیگری به عنف یا تهدید یا حيله یا به هر نحو دیگر شخصاً یا توسط دیگری شخصی را بریاید یا مخفی کند به حبس از ۵ تا ۱۵ سال محکوم خواهد شد در صورتی که سن مجنی علیه کمتر از ۱۵ سال تمام باشد یا ربودن توسط وسائل نقلیه انجام پذیرد یا به مجنی علیه آسیب جسمی یا حیثیتی وارد شود مرتکب به حداکثر مجازات تعیین شده محکوم خواهد شد و در صورت ارتکاب جرایم دیگر به مجازات آن جرم نیز محکوم می گردد.

تبصره ۱ - دادگاه نمی تواند مجازات تعیین شده در این ماده را تخفیف دهد .

تبصره ۲ - مجازات شروع به ربودن ۳ تا ۵ سال حبس است .

ماده ۱۱۳ - هر کس عالماً عامداً به واسطه ضرب یا اذیت و آزار زن حامله ، موجب سقط جنین وی شود علاوه بر پرداخت دیه یا قصاص حسب مورد به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد .

ماده ۱۱۴ - هر کس به واسطه دادن ادویه یا وسایل دیگری موجب سقط جنین زن گردد به شش ماه تا یک سال حبس محکوم می شود و اگر زن حامله ای را دلالت به استعمال ادویه یا وسایل دیگری نماید که جنین وی سقط گردد به حبس از سه تا شش ماه محکوم خواهد شد مگر این که ثابت شود این اقدام برای حفظ حیات مادر می باشد و در هر مورد حکم به پرداخت دیه مطابق مقررات مربوط داده خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

شیرس جمهور

- ۲۹ -

ماده ۱۱۵ - اگر طبیب یا قابله یا دارو فروش و اشخاصی که به عنوان طبابت یا قابلگی یا جراحی یا دارو فروشی اقدام می کنند وسایل سقط جنین فراهم سازند و یا مباشرت به اسقاط جنین نمایند به حبس از دو تا پنج سال محکوم خواهند شد مگر اینکه ثابت شود این اقدام طبیب یا قابله یا جراح یا دارو فروش برای حفظ حیات مادر می باشد . حکم به پرداخت دیه مطابق مقررات مربوط صورت خواهد پذیرفت .

ماده ۱۱۶ - هر زنی عالماً مبادرت به خوردن ادویه یا ماکولات یا مشروبات یا استعمال وسایل مذکور در مواد قبل نموده یا تمکین از استعمال آن وسایل نماید و به این وسیله جنین خود را ساقط کرده باشد علاوه بر دیه یا قصاص حسب مورد به حبس از یک تا سه سال محکوم می گردد .

ماده ۱۱۷ - قتل و جرح و ضرب هرگاه در مقام دفاع از نفس یا عرض یا مال خود مرتکب یا شخص دیگری واقع شود با رعایت مواد ذیل مرتکب مجازات نمی شود مشروط بر این که دفاع متناسب با خطری باشد که مرتکب را تهدید می کرده است .

تبصره - در مورد دفاع از مال غیر استمداد صاحب مال شرط است .

ماده ۱۱۸ - در مورد هر فعلی که مطابق قانون جرم بر نفس یا عرض یا مال محسوب می شود ولو اینکه از مامورین دولتی صادر گردد بکار بردن هرگونه مقاومت برای دفاع از نفس یا عرض یا مال جایز خواهد بود .

ماده ۱۱۹ - دفاع در مواقعی صادق است که:

الف - خوف برای نفس یا عرض یا ناموس یا مال مستند به قرائن معقول باشد .

ب - دفاع متناسب با حمله باشد .

ج - توسل به قوای دولتی به هرگونه وسیله آسانتری برای نجات میسر نباشد .

ماده ۱۲۰ - مقاومت در مقابل نیروهای انتظامی و دیگر ضابطین داد گستری در

جمهوری اسلامی ایران

شیرین جمهوری

- ۳۰ -

موقعی که مشغول انجام وظیفه خود باشند دفاع محسوب نمی شود ولی هرگاه اشخاص مزبور از حدود وظیفه خود خارج شوند و برحسب ادله و قرائن موجود خوف آن باشد که عملیات آنها موجب قتل یا جرح یا تعرض به عرض یا مال گردد در این صورت دفاع در مقابل آنها نیز جایز است .

ماده ۱۲۱- در موارد ذیل قتل عمدی به شرط آن که دفاع متوقف به قتل باشد مجازات نخواهد داشت :

الف - دفاع از قتل یا ضرب و جرح شدید یا آزار شدید یا دفاع از هتک ناموس خود و اقارب

ب- دفاع در مقابل کسی که در صدد هتک عرض و ناموس دیگری به اکراه و عنف برآید

ج - دفاع در مقابل کسی که در صدد سرقت و ربودن انسان یا مال او برآید
ماده ۱۲۲- هرگاه مردی همسر خود را در حال زنا با مرد اجنبی مشاهده کند و علم به تمکین زن داشته باشد می تواند در همان حال آنان را به قتل برساند و در صورتی که زن مکرهه باشد فقط مرد را می تواند به قتل برساند حکم ضرب و جرح در این مورد نیز مانند قتل است .

ماده ۱۲۳- هرکس طفلی را که تازه متولد شده است بدزد یا مخفی کند یا او را بجای طفل دیگری یا متعلق به زن دیگری غیر از مادر طفل قلمداد نماید به شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهد شد و اگر مسلم شود که طفل مزبور مرده بوده مجازات مقصر از یکصد هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی خواهد بود .

ماده ۱۲۴- اگر کسی از دادن طفلی که به او سپرده شده است در موقع مطالبه اشخاصی که قانوناً حق مطالبه دارند امتناع کند به مجازات از سه ماه و یک روز تا شش ماه یا به جزای نقدی از یکصد هزار تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

سپس جمهور

- ۳۱ -

ماده ۱۲۵ - هر کس شخصاً یا به توسط دیگری طفل یا غیر طفلی را که عاجز بوده و قادر به محافظت خود نمی باشد در جایی که خالی از سکنه است رها کند به حبس از شش ماه تا دو سال و یا جزای نقدی از پانصد هزار تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد و اگر در آبادی رها کند تا نصف مجازات مذکور محکوم می گردد و هرگاه به اشخاص مذکور صدمه و آسیبی وارد آید یا فوت شوند ، رها کنند علاوه بر مجازات فوق حسب مورد به قصاص یا دیه یا ارش نیز محکوم خواهد شد و اگر پدر و مادری بچه خود را در بیابان یا آبادی رها کند به هر دو مجازات محکوم می شوند .

ماده ۱۲۶ - هر کس بدون مجوز قانونی نیش قبر نماید به مجازات حبس از سه ماه و یک روز تا یک سال حبس محکوم می شود و هرگاه جرم دیگری نیز با نیش قبر مرتکب شده باشد به مجازات آن جرم هم محکوم خواهد شد .

ماده ۱۲۷ - هر کس بدون رعایت مراسم و نظامات مربوط به دفن اموات جنازهای را دفن کند یا سبب دفن آن شود یا آن را مخفی نماید به جزای نقدی از یکصد هزار تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد .

ماده ۱۲۸ - هر کس جسد مقتولی را با علم به قتل مخفی کند یا قبل از اینکه به اشخاصی که قانوناً مأمور کشف و تعقیب جرایم هستند خبر دهد آن را دفن نماید به حبس از سه ماه و یک روز تا یک سال محکوم خواهد شد .

فصل هفدهم - جرایم ضد عفت و اخلاق عمومی

ماده ۱۲۹ - هر گاه زن و مردی که بین آنها علقه زوجیت نباشد ، مرتکب روابط نامشروع یا عمل منافی عفت غیر از زنا از قبیل تقبیل یا مضاجعه شوند ، به شلاق تا نود و نه ضربه محکوم خواهند شد و اگر عمل با عفت و اکراه باشد فقط اکراه کننده تعزیر می شود .

جمهوری اسلامی ایران

سپس جمهور

- ۳۲ -

ماده ۱۳۰ - هر کس علناً در انظار و اماکن عمومی و معابر تظاهر به عمل حرامی نماید علاوه بر کیفر عمل به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می گردد و در صورتی که مرتکب عملی شود که نفس آن عمل دارای کیفر نمی باشد ولی عفت عمومی را جریحه دار نماید فقط به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

تبصره - زنانی که بدون حجاب شرعی در معابر و انظار عمومی ظاهر شوند به حبس از ده روز تا دو ماه محکوم خواهند شد.

ماده ۱۳۱ - افراد زیر به حبس از یک تا ده سال محکوم می شوند:

الف - کسی که مرکز فساد و یا فحشا دایر یا اداره کند .

ب - کسی که مردم را به فساد یا فحشا تشویق نموده یا موجبات آن را فراهم نماید

تبصره - هر گاه بر عمل فوق عنوان قوادی صدق نماید علاوه بر مجازات مذکور به حد قوادی نیز محکوم می گردد.

ماده ۱۳۲ - اشخاص ذیل به حبس از سه ماه تا یک سال و جزای نقدی از یک میلیون ریال تا پنج میلیون ریال و تا ۷۴ ضربه شلاق یا به یک یا دو مجازات مذکور محکوم خواهند شد.

۱- هر کس نوشته یا طرح یا گراور یا نقاشی یا تصاویر یا مطبوعات یا اعلانات یا علایم یا فیلم یا نوار سینما و یا بطور کلی هر چیز که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار نماید برای تجارت یا توزیع و یا به نمایش و معرض انظار عمومی گذاردن یا بسازد یا نگاهدارد.

۲- هر کس اشیاء مذکور را به منظور اهداف فوق شخصاً یا به وسیله دیگری وارد یا صادر کند و یا به نحوی از انحاء متصدی یا واسطه تجارت و یا هر قسم معامله دیگر شود یا از کرایه دادن آنها تحصیل مال نماید .

۳- هر کس اشیاء فوق را به نحوی از انحاء منتشر نماید یا آنها را به معرض انظار عمومی بگذارد.

۴- هر کس برای تشویق به معامله اشیای مذکور در فوق، ویا ترویج آن اشیا به نحوی از انحاء اعلان و یا فاعل یکی از اعمال ممنوعه فوق، ویا محل بدست آوردن آن را معرفی نماید.

تبصره ۱- مفاد این ماده شامل اشیائی نخواهد بود که جنبه علمی داشته و برای مقاصد علمی یا هر مصلحت حلال عقلانی دیگر تهیه یا خرید و فروش و مورد استفاده متعارف علمی قرار می گیرد.

تبصره ۲- اشیای مذکور ضبط و محو آثار می گردد و جهت استفاده لازم به دستگاه دولتی ذیربط تحویل خواهد شد.

ماده ۱۳۳- هرگاه کسی به وسیله تلفن یا دستگاههای مخابراتی دیگر برای اشخاص ایجاد مزاحمت نماید علاوه بر اجرای مقررات خاص شرکت مخابرات، مرتکب به حبس از یک تا سه ماه محکوم خواهد شد.

فصل هجدهم - درجرائم بر ضد حقوق تکالیف خانوادگی

ماده ۱۳۴- هرکس با داشتن استطاعت مالی نفقه زن خود را در صورت تمکین ندهد یا از تادیه نفقه سایر اشخاص واجب النفقه امتناع نماید دادگاه او را از سه ماه و یک روز تا پنج ماه حبس محکوم می نماید.

ماده ۱۳۵- هرگاه کسی عالماً زن شوهردار یا زنی را که در عده دیگری است برای مردی عقد نماید به حبس از شش ماه تا سه سال یا از دویست هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم می شود و اگر دارای دفتر ازدواج و طلاق یا اسناد رسمی باشد برای همیشه از تصدی دفتر ممنوع خواهد گردید.

ماده ۱۳۶- کسانی که عالماً مرتکب یکی از اعمال زیر شوند به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم می شوند:

- ۱- هر زنی که در قید زوجیت یا عده دیگری است مزاجت نماید .
- ۲- هر کسی که زن شوهردار یا زنی را که در عده دیگری است برای خود تزویج نماید .

فصل نوزدهم - در قسم و شهادت دروغ و افشاسر

ماده ۱۳۷- اطباء و جراحان و قابله ها و داروفروشان و کلیه کسانی که به مناسبت شغل یا حرفه خود محرم اسرار می شوند هرگاه در غیراز موارد قانونی ، اسرار مردم را افشا کنند به سه ماه و یک روز تا یک سال حبس و یا به یکصد تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم می شوند و در صورت گذشت شاکی و مدعی خصوصی تعقیب و مجازات موقوف خواهد شد .

ماده ۱۳۸- هرکس در دعوی حقوقی یا جزائی که قسم متوجه او شده باشد سوگند دروغ یاد نماید به شش ماه تا دو سال حبس محکوم خواهد شد .

ماده ۱۳۹- هرکس در دادگاه اعم از جزائی و حقوقی یا بطور کلی نزد مقامات رسمی شهادت دروغ بدهد به سه ماه و یک روز تا دو سال حبس و یا به یکصد هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد .

تبصره - مجازات مذکور در این ماده علاوه بر آثاری که در باب حدود و قصاص و دیات برای شهادت دروغ ذکر گردیده است می باشد .

فصل بیستم - در سرقت و ربودن مال غیر

ماده ۱۴۰- هرگاه سرقت جامع شرایط حد نباشد ولی مقرون به تمام پنج شرط ذیل باشد مرتکب از پنج تا بیست سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می گردد .

۱- سرقت در شب واقع شده باشد

۲- سارقین دو نفر یا بیشتر باشند

۳- یک یا چند نفر از آنها حامل سلاح ظاهر یا مخفی بوده باشند .

- ۲۵ -

۴- از دیوار بالا رفته یا حرز را شکسته یا کلید ساختگی بکار برده یا اینکه عنوان یا لباس مستخدم دولت را اختیار کرده یا برخلاف حقیقت خود را مأمور دولتی قلمداد کرده یا در جایی که محل سکنی یا مهیا برای سکنی یا توابع آن است سرقت کرده باشد .

۵- در ضمن سرقت کسی را آزار یا تهدید کرده باشد .

ماده ۱۴۱ - هرگاه سرقت مقرون به آزار یا تهدید باشد در صورتی که مرتکب در حکم محارب نباشد به حبس از سه تا ده سال و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود و اگر جرحی نیز واقع شده باشد علاوه بر مجازات جرح به حداکثر مجازات مذکور در این ماده محکوم می شود .

ماده ۱۴۲ - هرکس مرتکب سرقت با سلاح یا چیزی شبیه آن شود و جامع شرایط حد یا محاربه نباشد به حبس از سه تا ده سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می شود .

ماده ۱۴۳ - هر کس در راهها و شوارع به نحوی از انحاء مرتکب راهزنی شود و در صورتی که عنوان محارب بر او صادق نباشد به سه تا پانزده سال حبس و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود .

ماده ۱۴۴ - هرگاه سرقت در شب واقع شده باشد و سارقین دونفر یا بیشتر باشند و لااقل یک نفر از آنان حامل سلاح ظاهر یا مخفی باشد در صورتی که بر حامل اسلحه عنوان محارب صدق نکند جزای مرتکب یا مرتکبان حبس از دو تا ده سال و شلاق تا ۷۴ ضربه می باشد .

ماده ۱۴۵ - مجازات شروع به سرقت های مذکور در مواد قبل از دو تا پنج سال حبس و شلاق تا ۷۴ ضربه می باشد .

ماده ۱۴۶ - در صورتی که سرقت جامع شرایط حد نباشد و مقرون به یکی از شرائط زیر باشد مرتکب به حبس از شش ماه تا سه سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می شود :

- ۳۶ -

- ۱- سرقت در جانی که محل ، سکنی یا مهیا برای سکنی یا درتوابع آن یا در محل های عمومی از قبیل مسجد و حمام و غیر اینها واقع شده باشد .
 - ۲- سرقت در جانی واقع شده باشد که به واسطه درخت و یابوته یا پرچینی یا نرده محرز بوده و سارق حرز را شکسته باشد .
 - ۳- در صورتی که سرقت در شب واقع شده باشد .
 - ۴- هرگاه سارقین دو نفر یا بیشتر باشند .
 - ۵- هرگاه سارق مستخدم و مال مخدوم خود را دزدیده یا مال دیگری را در منزل مخدوم خود یا منزل دیگری که به اتفاق مخدوم به آنجا رفته یا شاگرد یا کارگر بوده و یا در محلی که معمولاً محل کار وی بوده از قبیل خانه ، دکان ، کارگاه ، کارخانه و انبار سرقت نموده باشد .
 - ۶- هرگاه اداره کنندگان هتل و مسافرخانه و کاروانسرا و کاروان و بطور کلی کسانی که به اقتضای شغل اموالی در دسترس آنان است تمام یا قسمتی از آن را مورد دستبرد قرار دهند .
- ماده ۱۴۷- در سایر موارد که سرقت مقرون به شرایط مذکور در موارد فوق نباشد مجازات مرتکب حبس از سه ماه و یک روز تا دو سال و تا ۷۴ ضربه شلاق خواهد بود .
- ماده ۱۴۸- هر کس وسایل و متعلقات مربوط به تاسیسات مورد استفاده عمومی از قبیل آب و فاضلاب ، برق ، گاز ، نفت ، پست و مخابرات و ارتباطات اعم از سد و کانال و انشعاب لوله کشی و دستگاههای تولید و توزیع و انتقال آنها و تلفن و تلگراف و رادیو و تلویزیون و میکروویو و تاسیسات محیط زیست که به هزینه دولت یا با سرمایه دولت یا سرمایه مشترک دولت و بخش غیر دولتی یا وسیله بخش غیر دولتی به منظور استفاده عمومی ایجاد شده است و همچنین علایم راهنمایی و رانندگی و

جمهوری اسلامی ایران

شیرس جمهور

- ۳۷ -

سایر علایم و وسایلی که به منظور تامین تاسیسات فوق یا شوارع و جاده ها نصب شده است را بدون آنکه منظور او اخلال در نظم و امنیت عمومی باشد سرقت نماید علاوه بر جبران خسارات وارده به تاسیسات به حبس از یک تا پنج سال محکوم خواهد شد و چنانچه مرتکب از کارکنان سازمانهای مربوط باشد به حداکثر مجازات مقرر محکوم می شود.

تبصره ۱- در صورتی که اعمال مذکور به منظور اخلال در نظم و امنیت جامعه باشد مجازات محارب را خواهد داشت.

تبصره ۲- در صورتی که جرایم مذکور در این ماده به موجب قوانین دیگر مستلزم مجازات شدیدتری باشد مرتکب به آن مجازات محکوم می گردد.

ماده ۱۴۹ - هرکس با علم و اطلاع یا با وجود قرائن اطمینان آور به اینکه چیزی در نتیجه ارتکاب سرقت بدست آمده است آن را به نحوی از انحا تحصیل یا مخفی یا قبول نماید یا مورد معامله قرار دهد به حبس از شش ماه تا سه سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد

در صورتی که متهم معامله اموال مسروقه را حرفه خود قرار داده یا با داشتن شغل دیگر به این کار نیز اشتغال داشته باشد دادگاه او را به حداکثر مجازات در این ماده محکوم می نماید.

ماده ۱۵۰ - هرکس در اشیا و اموالی که توسط مقامات صلاحیتدار توقیف شده است بدون اجازه دخالت یا تصرفی نماید که منافی با توقیف باشد ولو مداخله کننده یا متصرف مالک آن باشد به حبس از سه ماه و یک روز تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۵۱ - هرکس عالماً عامداً برای ارتکاب جرمی اقدام به ساخت کلید یا تغییر آن نماید یا هر نوع وسیله ای برای ارتکاب جرم بسازد یا تهیه کند به حبس از سه ماه و یک روز تا یک سال و یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۵۲ - هر کس مال دیگری را بریاید و عمل او مشمول عنوان سرقت نباشد

به حبس از شش ماه تا یک سال محکوم خواهد شد و اگر در نتیجه این کار صدمه‌ای به مجنی علیه وارد شده باشد به مجازات آن نیز محکوم خواهد شد.

فصل بیست و یک - در تهدید و اکراه

ماده ۱۵۳ - هر کس با جبر و قهر یا با اکراه و تهدید دیگری را ملزم به دادن نوشته یا سندی نماید یا سند و نوشته‌ای را امضا یا مهر کند و یا سند و نوشته‌ای که متعلق به او یا سپرده به او می‌باشد را از وی بگیرد به حبس از سه ماه تا دو سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد و با گذشت شاکی و مدعی خصوصی تعقیب و مجازات موقوف خواهد شد.

ماده ۱۵۴ - هر کس دیگری را به هر نحو اعم از کتبی یا شفاهی یا تلفنی با امضا یا بی امضا تهدید به قتل یا ضررهای نفسی یا شرفی یا مالی یا به افشای سر نماید خواه مورد تهدید نسبت به خود او یا بستگان او باشد به حبس از دو ماه تا سه سال محکوم می‌شود و در این مورد فرقی نیست که تهدید کننده تقاضای وجه یا مالی یا انجام یا ترک کاری را نموده یا ننموده باشد با گذشت شاکی و مدعی خصوصی تعقیب و مجازات موقوف خواهد شد.

فصل بیست و دوم - در ورشکستگی

ماده ۱۵۵ - کسانی که به عنوان ورشکستگی به ثقلب محکوم می‌شوند و همچنین کسانی که همدست آنان محسوبند به مجازات حبس از دو تا هفت سال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۵۶ - مجازات ورشکسته به تقصیر از شش ماه تا دو سال حبس است.

فصل بیست و سوم - در خیانت در امانت

ماده ۱۵۷ - هر کس از ضعف نفس یا هوی و هوس یا حوایج شخص نابالغ یا غیر رشیدی استفاده کرده بر ضرر او نوشته یا سندی از قبیل قبض و حواله و برات و سفته و چک و مفاصا حساب و نوشته امانت یا قبض اشیای منقول و اجناس تجارتنی و نظایر آن و هر چیز که موجب التزام می‌شود از او بگیرد و به هر نحو و به هر طریق

که این کار را کرده باشد علاوه بر جبران خسارت مالی به حبس از شش ماه تا دو سال و به تناسب از یکصد هزار تا چهارصد هزار ریال جزای نقدی محکوم می شود و اگر مرتکب ولایت یا وصایت یا قیمومت بر آن شخص داشته باشد مجازات وی علاوه بر جبران خسارت مالی از سه تا هفت سال حبس خواهد بود و با گذشت شاکمی و مدعی خصوصی تعقیب و مجازات موقوف خواهد شد.

ماده ۱۵۸ - هر کس از سفید مهر یا سفید امضایی که به او سپرده شده است سوء استفاده نماید و از روی تقلب انتقال یا برائت ذمه یا چیز دیگری که موجب خسارت یا التزام صاحب امضا یا مهر شود روی آن بنویسد به یک تا سه سال حبس محکوم خواهد شد و اگر سفید مهر یا امضا به او سپرده نشده است و خود او بدست آورده باشد در حکم جاعل بوده و مجازات آن را خواهد داد.

ماده ۱۵۹ - هرگاه اموال و اسباب یا نقود یا اجناس و امتعه یا نوشته هایی از قبیل سفته و چک و قبض و نظایر آن به عنوان اجاره یا امانت یا رهن یا آنکه برای وکالت یا هر کار با اجرت یا بی اجرت به کسی داده شده و بنا بر این بوده است که اشیا مذکور مسترد شود یا به مصرف معینی برسد و شخصی که آن اشیا نزد او بوده آنها را به ضرر مالکین یا متصرفین آنها تصاحب یا تلف یا مفقود یا استعمال نماید به شش ماه تا سه سال حبس محکوم می شود.

فصل بیست و چهارم - در دسیسه و تقلب در کسب و تجارت

ماده ۱۶۰ - هر کس به واسطه اشاعه مجعولات یا اعلانات بی اساس و کذب با خریدن اجناس گرانتر از نرخ روز یا به واسطه مواضعه و انفاق بین مالکین یا فروشندگان قیمت اجناس و امتعه یا بروات و سهام و ارز و امثال آن را زیاده بر نرخ عادلانه ترقی یا تنزل دهد به حبس از سه ماه تا سه سال و نیز یکی از دو مجازات جزای نقدی از پنجاه هزار تا شش صد هزار ریال یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۴۰ -

اگر اقدامات مذکور نسبت به غلات و ارزاق عمومی و کالاهای اساسی باشد دو برابر مجازات مذکور مجری خواهد بود.

ماده ۱۶۱ - هر کس جنسی را به جای جنس دیگر قلمداد کند یا کم بفروشد و بطور کلی هر کس مشتری را از حیث کمیت یا کیفیت مبیع فریب دهد به حبس از یک تا شش ماه و جزای نقدی از بیست هزار تا صد هزار ریال یا یکی از این دو مجازات محکوم می شود و اگر عمل مزبور نسبت به فلزهای قیمتی یا عیار آنها یا جواهرات باشد مرتکب به حبس از یک تا سه سال و دویست هزار تا ششصد هزار ریال جزای نقدی یا یکی از این دو مجازات محکوم می شود. این مجازات در باره کسانی که اشیاء نو ساخته را به جای اشیای عتیقه قلمداد و مشتری را فریب دهند نیز مقرر است.

ماده ۱۶۲ - رقابت مکارانه ممنوع است و مرتکب به حبس از سه تا شش ماه و جزای نقدی از صد هزار تا دویست هزار ریال یا یکی از این دو مجازات محکوم می شود.

رقابت مکارانه عبارت است از این که تاجری برای انصراف مردم از خرید یا استعمال متاعی مشابه متاع خود به وسیله اسباب چینی یا نسبت های کذب یا بطور کلی به هر وسیله متقلبانه دیگر متوسل شود و بطور مستقیم یا غیر مستقیم تلویحاً یا تصریحاً در صدد میوب یا نامرغوب جلوه دادن آن متاع برآید.

ماده ۱۶۳ - هر کس علامت تجاری ثبت شده در ایران را عالماً جعل کند یا با علم به معمول بودن استعمال نماید یا در روی اوراق و اعلانات یا روی محصولات قرار دهد یا با علم به معمول بودن به معرض فروش گذاشته یا بفروش برساند یا با الحاق یا کسر یا تغییر قسمتی از خصوصیات آن تقلید کند به نحوی که موجب فریب مشتری شود به سه ماه تا سه سال حبس و جزای نقدی از صد هزار تا یک میلیون ریال و جبران خسارت وارده به متضرر محکوم خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

سپس جمهور

- ۴۱ -

ماده ۱۶۴ - هر کس محصولی را که دارای علامت خارجی معمول یا تقلیدی بوده یا دارای علامتی است که من غیر حق استعمال شده است از ایران صادر و یا به کشور وارد کند به حبس از سه ماه تا سه سال محکوم می شود .

ماده ۱۶۵ - اشخاص ذیل به حبس از سه تا شش ماه محکوم خواهند شد .

۱ - هر کس علامت اجباری را در روی محصولی که اجباراً باید دارای آن علامت باشد استعمال نکند .

۲ - هر کس عالماً محصولی را به معرض فروش گذاشته یا بفروشد که دارای علامتی نباشد که برای آن محصول اجباری است .

ماده ۱۶۶ - هر کس به مناسبت مقام فنی یا اداری یا به اعتبار مقام امانت داری خود از اسرار راجع به اختراع یا طرز اجرای اختراعی یا طرح هایی که برای دریافت موافقت اصولی تهیه می گردد مطلع شده باشد و آن را افشا یا به طرق دیگری سوء استفاده نماید به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد . با گذشت شاکی و مدعی خصوصی تعقیب و مجازات موقوف خواهد شد .

فصل بیست و پنجم - در احراق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات

ماده ۱۶۷ - هر کس عمداً عمارت یا بنا یا کشتی یا هواپیما یا کارخانه یا انبار و بطور کلی هر محل مسکونی یا معدن برای سکنی یا جنگل یا خرمن یا هر نوع محصول زراعی یا اشجار یا مزارع یا باغهای متعلق به دیگری را آتش بزند به حبس از دو تا پنج سال محکوم می شود .

تبصره ۱ - هرگاه جرایم مذکور در این ماده به وسیله مواد منفجره و محترقه واقع شده باشد مرتکب به حداکثر مجازات محکوم خواهد شد .

تبصره ۲ - اعمال فوق در صورتی که به قصد مقابله با حکومت اسلامی باشد مجازات محارب را خواهد داشت .

تبصره ۳ - مجازات شروع به جرایم فوق شش ماه تا دو سال حبس می باشد .

ماده ۱۶۸ - هر کس سایر اشیا منقول متعلق به دیگری را آتش بزند به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

سپهر

- ۴۲ -

ماده ۱۶۹ - هر کس عمداً اشیا منقول یا غیر منقول متعلق به دیگری را تخریب نماید یا به هر نحو کلاً یا بعضاً تلف نماید و یا از کار اندازد به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۰ - هرگاه جرایم مذکور در ماده ۱۶۸ و ۱۶۹ به وسیله مواد منفجره واقع شده باشد مجازات مرتکب دو تا پنج سال حبس است.

ماده ۱۷۱ - هر کس به عمد و بدون ضرورت حیوان حلال گوشت متعلق به دیگری یا حیواناتی که شکار آنها توسط دولت ممنوع اعلام شده است را بکشد یا مسموم یا تلف یا ناقص کند به حبس از نود و یک روز تا شش ماه یا جزای نقدی از یکصد تا سیصد هزار ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۲ - هر کس عالماً دفاتر و قباله ها و سایر اسناد دولتی را بسوزاند یا به هر نحو دیگری تلف کند به حبس از دو تا ده سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۳ - هر کس عالماً هر نوع اسناد یا اوراق تجارتي و غیر تجارتي غیر دولتی را که اتلاف آنها موجب ضرر غیر است بسوزاند یا به هر نحو دیگر تلف کند به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۴ - هر نوع نهب و غارت و اتلاف اموال و اجناس و امتعه یا محصولات که از طرف جماعتی بیش از سه نفر به نحو قهر و غلبه واقع شود چنانچه محارب شناخته شوند مجازات محارب را خواهند داشت و در غیر این صورت به حبس از دو تا پنج سال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷۵ - هر کس محصول دیگری را بچرانند یا تاکستان یا باغ میوه یا نخلستان کسی را خراب کند یا محصول دیگری را قطع و درو نماید یا به واسطه سرقت یا قطع آبی که متعلق به آن است یا با اقدامات و وسایل دیگر خشک کند یا باعث تضييع آن بشود یا آسیاب دیگری را از استفاده بیاندازد به حبس از شش ماه

جمهوری اسلامی ایران

شیرس جمهور

- ۴۲ -

تا سه سال و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود . با گذشت شاکی و مدعی خصوصی در این ماده و مواد قبل در این فصل تعقیب و مجازات موقوف خواهد شد .

ماده ۱۷۶ - هرکس اصله نخل خرما را به هر ترتیب با هر وسیله بدون موافقت اداره کشاورزی محل از بین ببرد یا قطع نماید به سه تا شش ماه حبس یا ده هزار تا یکصد هزار ریال جزای نقدی یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد .

ماده ۱۷۷ - هرکس در وسایل و تاسیسات مورد استفاده عمومی از قبیل آب و فاضلاب ، برق ، گاز ، نفت ، مخابرات و متعلقات آنها اعم از سد و کانال و انشعاب لوله کشی و دستگاههای تولید و توزیع و انتقال آنها و تلفن و تلگراف و رادیو و تلویزیون و مکرویو که به هزینه دولت یا با سرمایه دولت یا سرمایه مشترک دولت و بخش غیر دولتی یا وسیله بخش غیر دولتی به منظور استفاده عمومی ایجاد شده است و همچنین در علایم راهنمایی و رانندگی و سایر علایم و وسایلی که به منظور حفظ جان اشخاص یا تامین تاسیسات فوق یا شوارع و جاده ها نصب شده است ، مرتکب تخریب یا ایجاد حریق یا از کار انداختن یا هر نوع خرابکاری دیگری شود بدون آنکه منظور او اخلال در نظم و امنیت عمومی باشد به حبس از سه تا ده سال محکوم خواهد شد و بهر حال به تادیه خسارات وارده به تاسیسات مذکور محکوم خواهد شد .

تبصره ۱ - در صورتی که اعمال مذکور به منظور اخلال در نظم و امنیت جامعه و مقابله با حکومت اسلامی باشد مجازات محارب را خواهد داشت .

تبصره ۲ - مجازات شروع به جرایم فوق یک تا سه سال حبس است .

ماده ۱۷۸ - هر اقدامی که تهدید علیه بهداشت عمومی شناخته شود از قبیل آلوده کردن آب آشامیدنی یا توزیع آب آشامیدنی آلوده ، دفع غیر بهداشتی فضولات انسانی و دامی و مواد زاید ، ریختن مواد مسموم کننده در رودخانه ها زیاله

جمهوری اسلامی ایران

شرکت صنایع

- ۴۴ -

در خیابانها و کشتار غیرمجاز دام ، استفاده غیر مجاز فاضلاب خام یا پس آب تصفیه خانه های فاضلاب برای مصارف کشاورزی ممنوع می باشد و مرتکبین چنانچه طبق قوانین خاص مشمول مجازات شدید تری نباشند به حبس از دو ماه تا یک سال محکوم خواهند شد .

تبصره ۱ - تشخیص این که اقلام مزبور تهدید علیه بهداشت عمومی و آلودگی محیط زیست شناخته می شود یا خیر و نیز اعلام جرم مذکور به عهده وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان حفاظت محیط زیست می باشد .

تبصره ۲ - منظور از آلودگی محیط زیست عبارتست از پخش یا آمیختن مواد خارجی به آب یا هوا یا خاک یا زمین به میزانی که کیفیت فیزیکی ، شیمیایی یا بیولوژیک آن را بطوری که بحال انسان یا سایر موجودات زنده یا گیاهان یا آثار یا ابنیه مضر باشد تغییر دهد .

ماده ۱۷۹ - در تمام موارد مذکور در این فصل هر گاه حرق و تخریب و اقدامات انجام شده منتهی به قتل یا نقص عضو یا جراحت و صدمه به انسانی شود مرتکب علاوه بر مجازاتهای مذکور حسب مورد به قصاص و پرداخت دیه و در هر حال به تادیه خسارات وارده نیز محکوم خواهد شد .

فصل بیست و ششم - در هتک حرمت منازل و املاک غیر

ماده ۱۸۰ - هر کس به وسیله صحنه سازی از قبیل پی کنی ، دیوار کشی ، تغییر حد فاصل ، امحای مرز ، کرت بندی ، نهر کشی ، حفر چاه ، غرس اشجار و زراعت و امثال آن به تهیه آثار تصرف در اراضی مزروعی اعم از کشت شده یا در آیش زراعی ، جنگلها و مراتع ملی شده کوهستانها ، باغها و قلمستانها ، منابع آب ، چشمه سارها ، انهار طبیعی و پارکهای ملی ، تاسیسات کشاورزی و دامداری و دامپروری و کشت و صنعت و اراضی موات و بایر و سایر اراضی و املاک متعلق به

جمهوری اسلامی ایران

قانون مجازات

- ۴۵ -

دولت یا شرکتهای وابسته به دولت یا شهرداریها یا اوقاف یا اشخاص حقیقی یا حقوقی به منظور تصرف ، یا ذبح معرفی کردن خود یا دیگری ، مبادرت نماید یا بدون اجازه سازمان حفاظت محیط زیست با مراجع ذیصلاح دیگر مبادرت به عملیاتی نماید که موجب تخریب محیط زیست و منابع طبیعی گردد یا اقدام به هر گونه تجاوز و تصرف عدوانی یا ایجاد مزاحمت یا ممانعت از حق در موارد مذکور نماید به مجازات یک ماه تا یک سال حبس محکوم می شود . دادگاه موظف است حسب مورد رفع تصرف عدوانی یا رفع مزاحمت یا ممانعت از حق یا اعاده وضع به حال سابق نماید . با گذشت شاکی و مدعی خصوصی تعقیب و مجازات موقوف خواهد شد .

تبصره ۱- رسیدگی به جرایم فوق الذکر در دادسرا خارج از نوبت بعمل می آید و دادستان یا جانشین او با تنظیم صورتجلسه دستور متوقف ماندن عملیات متجاوز را تا صدور حکم قطعی خواهد داد .

تبصره ۲- در صورتی که تعداد متهمان سه نفر یا بیشتر باشد و قرائن قوی بر ارتکاب جرم موجود باشد قرار بازداشت صادر خواهد شد ، مدعی می تواند از دادگاه کیفری تقاضای خلع ید و قلع بنا و اشجار و رفع آثار تجاوز را بنماید .

ماده ۱۸۱- هر کس به قهر و غلبه داخل ملک شود که در تصرف دیگری است اعم از آنکه محصور باشد یا نباشد یا در ابتدای ورود به قهر و غلبه نبوده ولی بعد از اخطار متصرف به قهر و غلبه مانده باشد علاوه بر رفع تجاوز حسب مورد به یک تا شش ماه حبس محکوم می شود . هرگاه مرتکبین دو نفر یا بیشتر بوده و لااقل یکی از آنها حامل سلاح باشد یا بیش از سه نفر بوده ولو هیچ یک مسلح نباشند به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهند شد .

ماده ۱۸۲- هرگاه کسی ملک دیگری را به قهر و غلبه تصرف کند به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

قانون مجازات

- ۴۶ -

ماده ۱۸۳ - اگر کسی به موجب حکم قطعی محکوم به خلع بد از مال غیر منقولی یا محکوم به رفع مزاحمت شده باشد ، بعد از اجرای حکم مجدداً مورد حکم را عدواناً تصرف یا مزاحمت نماید علاوه بر رفع تجاوز به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم خواهد شد .

ماده ۱۸۴ - هر کس در منزل یا مسکن دیگری به عنف یا تهدید وارد شود به مجازات از شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهد شد .

در صورتی که مرتکبین دو نفر یا بیشتر بوده و لااقل یکی از آنها حامل سلاح باشد و یا بیش از سه نفر بوده ولو هیچ یک مسلح نباشند به حبس از یک تا سه سال محکوم می شوند .

ماده ۱۸۵ - هرگاه جرایم مذکور در مواد (۱۸۲) و (۱۸۳) در شب واقع شده باشد مرتکب به حداکثر مجازات محکوم می شود .

ماده ۱۸۶ - در کلیه مواردی که محکوم علیه علاوه بر محکومیت کیفری به رد عین یا مثل مال یا ادای قیمت یا پرداخت دیه و ضرر و زیان ناشی از جرم محکوم شده باشد و از اجرای حکم امتناع نماید در صورت تقاضای محکوم له دادگاه با فروش اموال محکوم علیه حکم را اجرا یا تا استیفاء حقوق محکوم له ، محکوم علیه را بازداشت خواهد نمود .

تبصره - چنانچه محکوم علیه مدعی اعسار شود تا صدور حکم اعسار و یا پرداخت به صورت تقسیط بازداشت ادامه خواهد داشت .

فصل بیست و هفتم - در افترا و توهین و هتک حرمت

ماده ۱۸۷ - هر کس به وسیله اوراق چاپی یا خطی یا به وسیله درج در روزنامه و جرائد یا نطق در مجامع یا به هر وسیله دیگر به کسی امری را صریحاً نسبت دهد یا آنها را منتشر نماید که مطابق قانون آن امر جرم محسوب می شود مرتکب مفتری

جمهوری اسلامی ایران

شیرس جمهور

- ۴۷ -

خواهد بود مشروط بر این که نتواند صحت آن اسناد را ثابت نماید . مجازات مفتری جز در مواردی که موجب حد است یک ماه تا یک سال حبس و جزای نقدی از هفت هزار تا دویست هزار ریال یا یکی از آنها خواهد بود .

ماده ۱۸۸ - هر کس به قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی یا مقامات رسمی به وسیله نامه یا شکوائیه یا مراسلات یا عرایض یا گزارش یا توزیع هرگونه اوراق چاپی یا خطی یا امضا یا بدون امضا اکاذیبی را اظهار نماید یا با همان مقاصد اعمالی را برخلاف حقیقت راساً یا به عنوان نقل قول به شخص حقیقی یا حقوقی یا مقامات رسمی تصریحاً یا تلویحاً نسبت دهد اعم از این که از طریق مزبور به نحوی از انحاء ضرر مادی یا معنوی به غیر وارد شود یا نه به حبس از دو ماه تا دو سال و جزای نقدی از هفتاد هزار تا چهارصد هزار ریال یا یکی از آنها محکوم می شود .

ماده ۱۸۹ - هر کس عالماً عامداً به قصد متهم نمودن دیگری آلات و ادوات جرم یا اشیاء حاصل از آن یا اشیائی را که یافت شدن آن در تصرف یک نفر موجب اتهام او می گردد بدون اطلاع آن شخص در منزل یا محل کسب یا جیب یا اشیائی که متعلق به اوست بگذارد یا مخفی کند یا به نحوی متعلق به او قلمداد نماید و در اثر این عمل شخص مزبور تعقیب گردد ، پس از صدور قرار منع تعقیب و یا اعلام براءت قطعی آن شخص ، مرتکب به حبس از یک ماه تا دو سال و جزای نقدی از یکصد و بیست هزار تا یک میلیون و دویست هزار ریال یا یکی از آنها محکوم می شود .

ماده ۱۹۰ - هر کس با نظم یا نشر یا بصورت کتبی یا شفاهی کسی را هجو کند و یا هجویه را منتشر نماید به حبس از یک تا شش ماه محکوم می شود با گذشت شاکی و مدعی خصوصی تعقیب و مجازات در این ماده و مواد قبل در این فصل موقوف خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

سپس جمهور

- ۴۸ -

فصل بیست و هشتم - تجاهر به استعمال مشروبات الکلی و قماربازی و ولگردی

ماده ۱۹۱ - هر کس متجاهراً و به نحو علن در اماکن و معابر و مجامع عمومی مشروبات الکلی استعمال نماید ، علاوه بر اجرای حد شرعی شرب خمر به اقامت اجباری از دو ماه تا یک سال در یکی از نقاط کشور محکوم می گردد .

ماده ۱۹۲ - هر کس مشروبات الکلی را بخرد یا حمل یا نگهداری کند به یک تا سه ماه حبس محکوم می شود .

ماده ۱۹۳ - هر کس مشروبات الکلی را بسازد یا بفروشد یا در معرض فروش قرار دهد یا از خارج وارد کند یا در اختیار دیگری قرار دهد به سه ماه تا یک سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق و هفتاد هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی یا یک یا دو مورد از آنها محکوم می شود .

ماده ۱۹۴ - هر کس محلی را برای شرب خمر دایر کرده باشد یا مردم را به آنجا دعوت کند به سه ماه تا دو سال حبس یا یکصد و بیست هزار تا یک میلیون و دویست هزار ریال جزای نقدی یا هر دو آنها محکوم خواهد شد .

ماده ۱۹۵ - قماربازی با هر وسیله ای ممنوع و مرتکبین آن به یک تا شش ماه حبس و جزای نقدی از هفتاد هزار تا پانصد هزار ریال محکوم می شوند . در صورتی که تجاهر به قماربازی شود دادگاه مرتکبین را علاوه بر مجازات فوق بر اقامت اجباری از یک ماه تا شش ماه در یکی از نقاط کشور محکوم می نماید .

ماده ۱۹۶ - هر کس آلات و وسایل مخصوص به قماربازی را بخرد یا حمل یا نگهداری کند به یک تا سه ماه حبس و هفتاد هزار تا دویست هزار ریال جزای نقدی محکوم می شود .

ماده ۱۹۷ - هر کس آلات و وسایل مخصوص به قماربازی را بسازد یا بفروشد یا در معرض فروش قرار دهد یا از خارج وارد کند یا در اختیار دیگری

جمهوری اسلامی ایران

شیرین جمهوری

- ۴۹ -

قرار دهد به سه ماه تا یک سال حبس و هفتاد هزار تا هفتصد هزار ریال جزای نقدی محکوم می شود .

ماده ۱۹۸ - هر کس قمارخانه دایر کند یا مردم را برای قمار به آنجا دعوت کند به سه ماه تا دو سال حبس و یکصد و بیست هزار تا یک میلیون و دویست هزار ریال جزای نقدی محکوم می شود .

ماده ۱۹۹ - تمام اسباب و نفود متعلق به قمار حسب مورد معدوم یا به عنوان جریمه ضبط می شود .

ماده ۲۰۰ - اشخاصی که در قمارخانه ها یا اماکن معد برای صرف مشروبات الکلی موضوع مواد (۱۹۱) و (۱۹۵) قبول خدمت کنند یا به نحوی از انحا به دایر کننده این قبیل اماکن کمک نمایند معاون محسوب می شوند و مجازات مباشر در جرم را دارند ولی دادگاه می تواند نظر به اوضاع و احوال و میزان تاثیر عمل معاون مجازات را تخفیف دهد .

ماده ۲۰۱ - هرگاه یکی از ضابطین دادگستری و سایر مامورین صلاحیتدار از وجود اماکن نامبرده در مواد (۱۹۴) و (۱۹۸) و (۱۹۵) یا اشخاص مذکور در ماده (۲۰۰) مطلع بوده و مراتب را به مقامات ذیصلاح اطلاع ندهند یا برخلاف واقع گزارش نمایند در صورتی که به موجب قانونی دیگر مجازات شدیدتری نداشته باشند به هفتاد هزار تا هفتصد هزار ریال جزای نقدی محکوم می شوند .

ماده ۲۰۲ - کسانی که وسیله معاش معلومی ندارند و از روی بی قیدی و تنبلی در صدد تهیه کار برای خود بر نمی آیند و عمل آنها مخل نظم جامعه شناخته شود و لگرد محسوب می شوند و به حبس از یک تا پنج ماه محکوم می شوند .

ماده ۲۰۳ - هرکس تکدی یا کلاشی را پیشه خود قرار داده باشد واز این راه امرار معاش نماید به حبس از یک تا سه ماه محکوم خواهد شد و چنانچه با وجود

جمهوری اسلامی ایران

سپس جمهور

- ۵۰ -

توان مالی مرتکب عمل فوق شود علاوه بر مجازات مذکور کلیه اموالی که از طریق تکدی و کلاشی بدست آورده است مصادره خواهد شد .

ماده ۲۰۴ - هرکس طفل صغیر یا غیر رشیدی را وسیله تکدی قرار دهد یا افرادی را به امر بگمارد به سه ماه تا دو سال حبس و استرداد کلیه اموالی که از طریق مذکور بدست آورده است محکوم خواهد شد .

ماده ۲۰۵ - در کلیه مواد این فصل با ملاحظه اوضاع و احوال دادگاه می تواند مجازات های مذکور را به یکی تعیین نماید .

فصل بیست و نهم - در جرایم ناشی از تخلفات رانندگی

ماده ۲۰۶ - هرگاه بی احتیاطی یا بی مبالائی یا عدم رعایت نظامات دولتی یا عدم مهارت راننده (اعم از وسائط نقلیه زمینی یا آبی یا هوایی) یا متصدی وسیله موتوری منتهی به قتل غیر عمدی شود مرتکب به سه ماه تا دو سال حبس و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم می شود .

ماده ۲۰۷ - هرگاه یکی از جهات مذکور در ماده (۲۰۶) موجب مرض جسمی یا دماغی که غیر قابل علاج باشد و یا از بین رفتن یکی از منافع یا از کار افتادن عضوی از اعضا بدن که یکی از وظائف ضروری زندگی انسان را انجام می دهد یا تغییر شکل دائمی عضو یا صورت شخص یا سقط جنین شود مرتکب به حبس از دو ماه تا یک سال و به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه مصدوم محکوم می شود .

ماده ۲۰۸ - هرگاه یکی از جهات مذکور در ماده (۲۰۶) موجب صدمه بدنی شود که باعث نقصان یا ضعف دائم یکی از منافع یا یکی از اعضای بدن بشود و یا باعث از بین رفتن قسمتی از عضو مصدوم گردد ، بدون آنکه عضو از کار بیافتد یا باعث وضع حمل زن قبل از موعد طبیعی شود مرتکب به حبس از دو ماه تا شش ماه و پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه مصدوم محکوم می شود .

جمهوری اسلامی ایران

شیرس جمهور

- ۵۱ -

ماده ۲۰۹ - هرگاه یکی از جهات مذکور در ماده (۲۰۶) موجب صدمه بدنی شود مرتکب به حبس از یک تا پنج ماه و پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه مصدوم محکوم می شود.

ماده ۲۱۰ - در مورد مواد فوق هرگاه راننده یا متصدی وسایل موتوری در موقع وقوع جرم مست بوده یا پروانه نداشته یا زیادتر از سرعت مقرر حرکت می کرده است یا آنکه دستگاه موتوری را با وجود نقص و عیب مکانیکی موثر در تصادف بکار انداخته یا در محل هائی که برای عبور پیاده رو علامت مخصوص گذارده شده است ، مراعات لازم ننماید و یا از محل هائی که عبور از آن ممنوع گردیده است رانندگی نموده به بیش از دو سوم حداکثر مجازات مذکور در مواد فوق محکوم خواهد شد . دادگاه می تواند علاوه بر مجازات فوق مرتکب را برای مدت یک تا پنج سال از حق رانندگی یا تصدی وسایل موتوری محروم نماید .

ماده ۲۱۱ - دادگاه در مورد مواد قبل بنا به تقاضای مدعی خصوصی نسبت به جبران خسارات مادی ضمان آور وارده بر متضرر از جرم رسیدگی نموده و حکم می دهد .

تبصره - دادستان مکلف است بهر وسیله که مقتضی بداند تا قبل از جلسه اول به شاکی اطلاع دهد که اگر راجع به ضرر و زیان خود تقاضایی دارد ، دادخواست خود را با دلایل به دادگاهی که به امر کیفری رسیدگی می نماید تقدیم کند و دادگاه این دادخواست را در طول مدت دادرسی تا قبل از صدور حکم خواهد پذیرفت ولی اگر دادخواست تا ختم رسیدگی داده نشده و دادگاه از رسیدگی به امر کیفری فراغت یافته باشد به تقاضای دادستان می تواند حکم دعوی عمومی را قبلاً صادر نماید و راجع به دعوی ضرر و زیان پس از تکمیل رسیدگی حکم دهد .

ماده ۲۱۲ - هرگاه مصدوم احتیاج به کمک فوری داشته و راننده با وجود

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۵۲ -

امکان رساندن مصدوم به مراکز درمانی و یا استمداد از مامورین انتظامی از این کار خودداری کند و یا به منظور فرار از تعقیب محل حادثه را ترک و مصدوم را رها کند حسب مورد به بیش از دو سوم حداکثر مجازات مذکور در مواد ۲۰۶ و ۲۰۷ و ۲۰۸ محکوم خواهد شد . دادگاه می تواند در مقام تخفیف مجازات را تا نصف حداکثر مجازات تقلیل دهد .

تبصره ۱- راننده در صورتی می تواند برای انجام تکالیف مذکور در این ماده وسیله نقلیه را از صحنه حادثه حرکت دهد که برای کمک رسانیدن به مصدوم توسل به طریق دیگر ممکن نباشد .

تبصره ۲- در تمام موارد مذکور هر گاه راننده مصدوم را به نقاطی برای معالجه و استراحت برساند و یا مامورین مربوطه را از واقعه آگاه کند و یا به هر نحوی موجبات معالجه و استراحت و تخفیف آلام مصدوم را فراهم کند دادگاه مقررات تخفیف را درباره او رعایت خواهد نمود .

ماده ۲۱۳ - هر کس در ارقام و مشخصات پلاک وسایل نقلیه موتوری زمینی آبی یا کشاورزی تغییر بدهد و یا پلاک وسیله نقلیه موتوری دیگری را به آن الصاق نماید یا برای آن پلاک تقلبی بکار برد یا چنین وسایلی را با علم به تغییر و یا تعویض پلاک نقلیه مورد استفاده قرار دهد و همچنین هر کس به نحوی از انحاء در شماره شاسی موتور یا پلاک وسیله نقلیه موتوری و یا پلاکهای موتور و شاسی که از طرف کارخانه سازنده حک یا نصب شده بدون تحصیل مجوز از راهنمایی و رانندگی تغییر دهد و آن را از صورت کارخانه (فابریکی) خارج کند به حبس از شش ماه تا یک سال محکوم خواهد شد .

ماده ۲۱۴ - هر کس بنخواهد وسیله نقلیه موتوری را اوراق کند مکلف است مراتب را با تعیین محل توقف وسیله نقلیه به راهنمایی و رانندگی محل اطلاع دهد ،

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۵۳ -

راهنمایی و رانندگی محل باید ظرف یک هفته اجازه اوراق کردن وسیله نقلیه را بدهد و اگر بدلایلی با اوراق کردن موافقت ندارد تصمیم قطعی خود را ظرف همان مدت با ذکر دلیل به متقاضی ابلاغ نماید ، هرگاه راهنمایی و رانندگی هیچ گونه اقدامی در آن مدت نکرد اوراق کردن وسیله پس از انقضای مدت مجاز است تخلف از این ماده برای اوراق کننده موجب محکومیت از دو ماه تا شش ماه حبس خواهد بود .

ماده ۲۱۵ - چنانچه وسیله موتورسی یا پلاک آن سرقت یا مفقود شود ، شخصی که وسیله در اختیار و تصرف اوست (اعم از آنکه مالک باشد یا نباشد) پس از اطلاع مکلف است بلافاصله مراتب را به نزدیکترین مرکز نیروی انتظامی اعلام نماید ، متخلف از این ماده به حبس از ۱ ماه الی ۲ ماه محکوم خواهد شد .

ماده ۲۱۶ - هرکس بدون گواهینامه رسمی اقدام به رانندگی و یا تصدی وسائل موتوری که مستلزم داشتن گواهینامه مخصوص است ، بنماید و همچنین هرکس به موجب حکم دادگاه از رانندگی وسائل نقلیه موتوری ممنوع باشد به رانندگی وسائل مزبور مبادرت ورزد برای بار اول به حبس از یک روز تا دو ماه یا جزای نقدی از پنجاه هزار تا پانصد هزار ریال و یا هر دو مجازات و در صورت ارتکاب مجدد به دو ماه تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد .

ماده ۲۱۷ - هر راننده وسیله نقلیه که در دستگاه ثبت سرعت آن وسیله نقلیه عمداً تغییری دهد که دستگاه ، سرعتی کمتر از سرعت واقعی نشان دهد و یا با علم به اینکه چنین تغییری در دستگاه مزبور داده شده با آن وسیله نقلیه رانندگی کند برای بار اول به حبس از ده روز تا دو ماه و یا جزای نقدی از پنجاه هزار تا پانصد هزار ریال و یا هر دو مجازات و در صورت تکرار به دو تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۵۴ -

ماده ۲۱۸ - هر یک از مامورین دولت که متصدی تشخیص مهارت و دادن گواهینامه رانندگی هستند اگر به کسی که واجد شرایط رانندگی نبوده پروانه بدهند به پنج سال انفصال از خدمت دولت محکوم خواهد شد و پروانه صادره نیز ابطال می گردد . ص

وزیر داد گستر

رئیس جمهور